

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Vliv fluktuace podniků na Jihočeský kraj

Vypracoval: Vít Kubal

Vedoucí práce: Ing. Alina Jiří, Ph.D.

České Budějovice 2021

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Vít KUBAL**
Osobní číslo: **E18114**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Řízení a ekonomika podniku**
Téma práce: **Vliv fluktuace podniků na daný region**
Zadávající katedra: **Katedra ekonomiky**

Zásady pro vypracování

Hlavním cílem bakalářské práce je vyhodnocení vlivu fluktuace podniků na zvolený region (se zaměřením na Jihočeský kraj) na základě vypracované analýzy. Vedlejším cílem práce bude návrh opatření pro zlepšení stavu.

Osnova:

1. Úvod do problematiky
2. Představení cíle práce
3. Literární rešerše
4. Metodika
5. Analýza fluktuace podniků v regionu
6. Vyhodnocení práce
7. Představení návrhu opatření
8. Závěr

Rozsah pracovní zprávy: **50 – 60 stran**
Rozsah grafických prací: **0**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

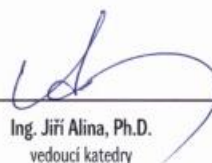
- Blakely, E. J., & Leigh, N. G. (2010). *Planning local economic development: theory and practice* (4th ed). Los Angeles: Sage.
- Brealey, R. A., Myers, S. C., & Allen, F. (2014). *Teorie a praxe firemních financí: aktualizované vydání* (2. aktualizované vydání). Brno: BizBooks.
- Čížinská, R., & Marinič, P. (2010). *Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy*. Praha: Grada.
- Holátová, D., Doležalová, V., & Adamová, M. (2014). *Řízení lidských zdrojů v malých a středních podnicích: společenská odpovědnost, rozvoj a vzdělávání, fluktuace a motivace pracovníků, finanční výkonnost*. Žilina: Nakladatelství GEORG.
- Kocianová, R. (2012). *Personální řízení: východiska a vývoj* (2., přeprac. a rozš. vyd). Praha: Grada.
- Souček, Z. (2015). *Strategie úspěšného podniku: symbióza kreativity a disciplíny*. V Praze: C. H. Beck.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jiří Alina, Ph.D.**
Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: **21. ledna 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 370 01
České Budějovice

Ing. Jiří Alina, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 12. dubna 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 17. 10. 2021

.....

Vít Kubal

Poděkování

Rád bych poděkoval svému vedoucímu práce Ing. Jiřímu Alinovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky při konzultování mé bakalářské práce.

Obsah

1. Úvod	8
2. Přehled literární rešerše	9
2.1. Fluktuace a její dopady.....	9
2.2. Teoretické pojmy týkající se vzniku podniku a jeho forem	11
2.3. Charakteristika podnikatelských subjektů.....	18
3. Metodický postup	26
4. Vlastní analýza	31
4.1. Dopad na nezaměstnanost	31
4.2. Dopad na vývoj HDP	40
4.3. Dopad na tvorbu fixního kapitálu a míru investic	45
4.4. Dopad na výdaje na spotřebu a čistý disponibilní důchod domácností	46
4.5. Výsledky vlastní analýzy	51
4.6. Návrh opatření.....	55
5. Závěr	57
6. Summary	58
7. Zdroje	59
8. Seznamy	61

1. Úvod

Tématem a hlavním cílem této bakalářské práce je vyhodnocení vlivu fluktuace podniků na Jihočeský kraj na základě vypracované analýzy. Častěji je řešena fluktuace zaměstnanců, o kterých je napsána velká škála literatury, nicméně tato práce se zabývá fluktuací samotných podniků. Analýzou vlivu fluktuace se tato práce zabývá pro vyhodnocení možných dopadů na jednotlivé ekonomické veličiny. Zkoumanými ekonomickými ukazateli v této práci jsou počet registrovaných subjektů, počet aktivních subjektů, hrubý domácí produkt (HDP), míra investic, výdaje na spotřebu domácností a čistý disponibilní důchod domácností. Tyto ekonomické dopady doplňuje sociální dopad podíl nezaměstnaných osob.

Jedním z důvodů pro zkoumání problematiky fluktuace a jejích možných dopadů, je myšlenka, že zvýšený počet zaniklých subjektů, může mít dopad na další různé ekonomické a sociální ukazatele. Z tohoto důvodu se zde v první části analýzy zkoumá například možný dopad na nezaměstnanost. Zbýlými dopady se práce zabývá v pořadí, v němž jsou výše vyčteny. Jak již bylo avizováno, tato práce se problematikou zabývá spíše z ekonomického hlediska, proto neobsahuje nespočet sociálních dopadů, které by však bylo možné analyzovat.

Pokud by se potvrdilo spojení zvýšené fluktuace podniků s jedním či více sledovaných ukazatelů, bylo by možné pokusit se blíže analyzovat důvod a charakter souvislosti a případně navrhnout opatření ke zlepšení situace. Tato část je zároveň vedlejším cílem této bakalářské práce. Pokud se však ukáže nezávislost jednotlivých ukazatelů, tedy nepotvrdí se dopad fluktuace na tyto sledované ukazatele, bude výsledkem této práce závěr o relativně zdravém stavu ekonomiky Jihočeského kraje, z důvodu, že je schopný absorbovat různé výkyvy zaniklých podniků. Sledovaným obdobím této práce je období přibližně od počátku ekonomické recese, tedy od roku 2007 do roku 2020.

V práci je na začátku představen přehled řešené problematiky včetně vymezení pojmu fluktuace a přiblížení jednotlivých zkoumaných dopadů. Poté následuje metodický postup, ve kterém je podrobně vysvětlen postup další, analytické, části práce. Konec práce obsahuje výsledky analytické části, návrh opatření a závěr.

2. Přehled literární rešerše

2.1. Fluktuace a její dopady

*„Pojem **fluktuace** pochází z latinského „fluctuare“ – houpat se na vlnách, pohybovat sem a tam. Znamená nepravidelný a nesoustavný pohyb sem a tam. V současnosti se užívá hlavně v přeneseném smyslu pro nepravidelné změny nějaké veličiny.“ (Fluktuace, 2008)*

Fluktuace podniků neznámá tak v přeneseném slova smyslu není nic jiného než vzniky a zániky subjektů, které tuto fluktuaci tvoří. Pokud se počty vzniklých a zaniklých subjektů zvyšují, můžeme říct, že se zvyšuje fluktuace podniků a naopak.

Fluktuace zaměstnanců je rozsáhleji zkoumaným tématem. Michael Armstrong přišel v roce 2007 ve své knize Řízení lidských zdrojů s vůbec nejširším pojetím. Ve své knize uvádí, že je pojem fluktuace často chybně spojován pouze s odchodem zaměstnance. Podle jeho názoru je tento pohled chybný. V jeho pojetí se jedná nejen o odchod zaměstnance z firmy pryč, ale také o příchod zaměstnanců do podniku, tedy obousměrný pohyb. (Armstrong, 2007)

Armstrong a Taylor ve své knize z roku 2015 rozdělují fluktuaci zaměstnanců na dobrovolnou, která plyne z dobrovolného rozhodnutí zaměstnance ukončit pracovní poměr. Toto může zapříčinit například nespokojenost s platovým ohodnocením, nespokojenost s pracovními podmínkami či nevyhovující firemní kultura. Co se týče fluktuace zaměstnanců nedobrovolné, jedná se o rozhodnutí společnosti, nikoliv zaměstnance. Důvodem pro nedobrovolný odchod však může být i zaměstnancův odchod do důchodu. (Armstrong & Taylor, 2015)

Nezaměstnanost je prvním řešeným dopadem analytické části této práce. Existuje několik ukazatelů nezaměstnanosti, např. obecná míra nezaměstnanosti. V této práci je použit jako ukazatel podíl nezaměstnaných osob (na obyvatelstvu ve věku 15-64 let). Od slova podíl, je tento ukazatel vyjádřený v procentech. Čítatel obsahuje počet dosažitelných, ale neumístěných uchazečů o zaměstnání (ve věku 15-64 let), vedených úřady práce. *„Jedná se o evidované nezaměstnané, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání a při nabídce vhodného pracovního místa mohou do něj bezprostředně nastoupit.“ (ČSÚ, 2015)* Tito lidé tak nejsou například ve výkonu trestu, ve vazbě či na mateřské dovolené aj. Jmenovatel je tvořen počtem obyvatel ve věku 15-64 let. Tento počet je tvořen z obyvatel, kteří mají v daném území trvalé

bydliště. Co se týče cizích státních příslušníků, je zde zahrnut dlouhodobý nebo přechodný pobyt. (ČSÚ, 2015)

*„**Hrubý domácí produkt (HDP)** je klíčovým ukazatelem vývoje ekonomiky.“* (ČSÚ, 2021) HDP představuje souhrn přidaných hodnot jednotlivých institucionálních sektorů. Může také představovat souhrn jednotlivých odvětví v činnostech považovaných dle ESA za produktivní (tzn. včetně služeb tržní i netržní povahy), čistých daní na produkty (vyjádřen v kupních cenách). Co se týče samotného užití je HDP souhrnem konečné spotřeby vlády, domácností a neziskových organizací sloužících domácnostem, dále tvorby hrubého fixního kapitálu a salda zahraničního obchodu. (ČSÚ, 2021)

Hrubý fixní kapitál je tvořen hodnotou z pořízeného hmotného i nehmotného investičního majetku. Ten může být buďto nabyt koupí, bezúplatným převzetím či vyroben vlastní režii. Ta je snížena o hodnotu jeho prodeje a hodnotu majetku předaného bezúplatně. Lze sem zahrnout i pořízení formou finančního leasingu. Cílem pořízení je vždy využívat tento investiční majetek při produktivní činnosti, včetně bydlení v obydlí jeho vlastníka. (ČSÚ, 2016) Za fixní kapitál se považují pouze aktiva používaná ve firmě po dobu delší než jeden rok. V neposlední řadě sem rovněž patří např. předměty pro vojenské účely a výdaje na výzkum a vývoj. (ČSÚ, 2016)

Výdaje na spotřebu domácností jsou součástí tzv. Statistiky rodinných účtu (SRÚ). Statistika rodinných účtu má v České republice dlouholetou tradici. Již od roku 1957 provádí Český statistický úřad pravidelné celoroční šetření. *„Do roku 2016 byl výběr domácností pro šetření SRÚ zajišťován kvótním výběrem. S ohledem na tematiku zjišťování, zkrácení rozhovoru a finanční náklady, byla zvolena varianta integrace šetření SRÚ do šetření Životní podmínky (EU-SILC).“* (ČSÚ, 2021) *„SRÚ sleduje hospodaření domácností – poskytuje informace o výši jejich vydání a struktuře spotřeby.“* (ČSÚ, 2019) Využití výsledků je široká škála, především slouží jako podklad pro ekonomický a sociální výzkum, také pro interní využití v Českém statistickém úřadě či pro mezinárodní srovnání.

Součástí této bakalářské práce je šetření dopadu fluktuace na změnu **výdajů na spotřebu**. Možná spojitost nejistoty práce způsobené velkým počtem zaniklých subjektů vychází mimo jiné ze studie, která nese název *„Jak nejistota práce ovlivňuje spotřebu domácností v Austrálii?“*. Zde Joel Ashley Bowman zkoumá, jak již avizuje název, spojení mezi nejistotou práce a změnou spotřeby domácností. Existují tři hlavní míry spotřeby, které

jsou zkoumány touto studií. Jsou jimi spotřeba potravin, spotřeba nepotravin a trvanlivé zboží. Bylo zjištěno, že riziko nezaměstnanosti vede ke snížení spotřeby potravin o 3,01 %. Vztah mezi nejistotou zaměstnání a spotřebou nepotravin se zdá být ještě silnější, neboť při nejistotě práce byl zjištěn 4,8 % pokles spotřeby nepotravin. Důkazem preventivních úspor spojených s nejistotou práce je také fakt, že jednoprocenní navýšení nejistoty práce u hlavy domácnosti způsobí snížení pravděpodobnosti nákupu zboží dlouhodobé spotřeby o celých 9 %. (Bowman, 2013)

Posledním zkoumaným dopadem této bakalářské práce je **čistý disponibilní důchod domácností** (ČDDD). „*Ten představuje částku, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, na úspory ve formě finančních aktiv a na akumulaci hmotných a nehmotných aktiv. Disponibilní důchod je výsledkem tvorby a rozdělení důchodů a je bilanční položkou účtu druhotného rozdělení důchodů.*“ (ČSÚ, 2021)

2.2. Teoretické pojmy týkající se vzniku podniku a jeho forem

Podnikání

Pojem podnikání se v posledních letech stal součástí běžného slovníku, nicméně jeho interpretace není tak jednoduchá. Je zde důležité, zda se na tento pojem díváme z ekonomického, psychologického či například právního pojetí.

Ekonomické pojetí – podnikání je zapojení ekonomických zdrojů a jiných aktivit tak, aby se zvýšila jejich původní hodnota. Je to dynamický proces vytváření přidané hodnoty.

Psychologické pojetí – podnikání je činnost motivovaná potřebou něco získat, něčeho dosáhnout, vyzkoušet si něco, něco splnit. Podnikání v tomto pohledu je prostředek k dosažení seberealizace, zbavení se závislosti, postavení se na vlastní nohy apod.

Sociologické pojetí – podnikání je vytvářením blahobytu pro všechny zainteresované, hledáním cesty k dokonalejšímu využití zdrojů, vytvářením pracovních míst a příležitostí. (Veber & Srpová, 2012)

Právní pojetí – Nový občanský zákoník definuje podnikání, respektive podnikatele, takto: „*Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.*“ (NOZ, 2012)

Je samozřejmé, že v literatuře najdeme i další definice podnikání, nicméně k obecným rysům všech pojetí „podnikání“ patří:

- cílevědomá činnost,
- iniciativní, kreativní přístupy,
- organizování a řízení transformačních procesů,
- praktický přínos, užitek, přidaná hodnota,
- převzetí a zakalkulování rizika neúspěchu,
- opakování, cyklický proces. (Veber & Srpová, 2012)

Podnikatel

I v případě definice pojmu „podnikatel“ existuje mnoho pojetí a definic z nich plynoucích. Podnikatele tedy můžeme vidět jako:

- osoba realizující podnikatelské aktivity s rizikem rozšíření nebo ztráty vlastního kapitálu,
- osoba schopná rozpoznat příležitosti, mobilizovat a využívat zdroje a prostředky k dosažení stanovených cílů a ochotná podstoupit tomu odpovídající rizika,
- iniciátor a nositel podnikání – investuje své prostředky, čas, úsilí a jméno, přebírá odpovědnost, nese riziko s cílem dosáhnout svého finančního a osobního uspokojení. (Veber & Srpová, 2012)

Pro osobu podnikatele můžeme najít hned několik společných charakteristických rysů, jako například:

- umění nacházet příležitosti a vytyčovat nové cíle,
- získání finančních prostředků nezbytných k podnikání,
- schopnost efektivně organizovat podnikatelské aktivity (rozumět předmětu podnikání),
- schopnost podstupování rizika,
- sebedůvěra, vytrvalost, dlouhodobé nasazení, schopnost učit se ze zkušeností apod.

Právní definice, jež je upravena v Novém občanském zákoníku (Zákon č. 89/2012 Sb. § 420) a zní takto: „*Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.*“

Pro účely ochrany spotřebitele se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele. (NOZ, 2012)

Za podnikatele se považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku. Za jakých podmínek se osoby zapisují do obchodního rejstříku, stanoví zákon. Má se za to, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona. (NOZ, 2012)

Podnik

Pro vymezení pojmu „podnik“ existuje opět několik variant a řada výkladů. V nejobecnějším výkladu jde o subjekt, v němž dochází k přeměně zdrojů (vstupů) ve statky (výstupy). Obsáhleji může být vymezen jako uspořádaný soubor prostředků, zdrojů, práv a jiných majetkových hodnot (vlastních či pronajatých), které slouží podnikateli k provozování podnikatelských aktivit.

Podle Evropské komise se podnikem rozumí každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost bez ohledu na jeho právní formu. K těmto subjektům patří zejména osoby samostatně výdělečně činné a rodinné podniky vykonávající řemeslné či jiné činnosti a obchodní společnosti nebo sdružení, která běžně vykonávají hospodářskou činnost. („NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 800/2008“, 2008)

V následujícím textu je používán pojem firma se stejným významem a obsahem jako pojem podnik. S užším významem pojmu firma se setkáváme v Novém občanském zákoníku, kde se uvádí, že obchodní firma (dále jen firma) je název, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku. (NOZ, 2012)

Ochrana práv k firmě náleží tomu, kdo ji po právu použil poprvé. Kdo byl dotčen ve svém právu k firmě, má stejná práva jako při ochraně před nekalou soutěží. Firma nesmí být zaměnitelná s jinou obchodní firmou ani nesmí působit klamavě. (NOZ, 2012)

Člověk se zapíše do obchodního rejstříku pod obchodní firmou tvořenou zpravidla jeho jménem. Změní-li se jeho jméno, může používat v obchodní firmě i nadále své dřívější jméno; změnu jména však uveřejní. Zapíše-li se člověk do obchodního rejstříku pod jinou obchodní firmou než pod svým jménem, musí být zřejmé, že nejde o obchodní firmu právnické osoby. (NOZ, 2012)

Pro podnikání je důležité vymezit si pojmy fyzická a právnická osoba. Tyto pojmy definuje Nový Občanský zákoník (Zákon č. 89/2012 Sb.).

Fyzická osoba

Člověk má právní osobnost již od narození. Náleží mu vrozená práva seznatelná samotným rozumem a citem. Těchto práv se nelze vzdát a jsou nezczizitelná. Zákon může jen stanovit meze uplatňování přirozených práv a také způsob jejich ochrany. (NOZ, 2012) Plně svéprávným se člověk stává až zletilostí. Zletilosti se nabývá dovršením osmnáctého roku věku. Existují dva způsoby, jak nabýt zletilosti před osmnáctým rokem věku.

Prvním způsobem je přiznání svéprávnosti. Navrhne-li nezletilý, který není plně svéprávný, aby mu soud svéprávnost přiznal, soud tomuto návrhu vyhoví, pokud nezletilý dosáhl věku šestnácti let, pokud je prokazatelná jeho schopnost sám se živit a obstarat si své záležitosti a pokud s návrhem souhlasí zákonný zástupce nezletilého. V ostatních případech soud vyhoví návrhu, je-li to z vážných důvodů v zájmu nezletilého. Druhým způsobem je uzavření manželství. Svéprávnost nabytá skrz manželství se neztrácí ani zánikem manželství, ani prohlášením manželství za neplatné. (NOZ, 2012)

Co se týče podnikání jako fyzická osoba se jedná o samostatné podnikání jednotlivce, pod vlastním jménem a na svou vlastní odpovědnost. Živnost se ohlašuje na jakémkoliv živnostenském úřadě a při splnění několika základních podmínek a zaplacení poplatku lze tedy podnikat prakticky ze dne na den. (NOZ, 2012) V této práci se více živnostem věnuje kapitola 2. 3.

Právnícká osoba

Na rozdíl od přirozených práv člověka jsou právnícké osoby umělé útvary, které vytváří právo, aby sloužilo zájmům lidí. Od toho se také odvozuje odlišné postavení fyzických a právníckých osob.

Právnícké osoby slouží buď soukromým zájmům (např. běžná obchodní banka), anebo zájmu veřejnému (Česká národní banka). Právnícké osoby se zpravidla řídí hlavně zvláštními zákony (NOZ § 20 odst. 2), tedy např. Zákonem o obcích, Zákonem o ČNB, Zákonem o vysokých školách apod. Pokud však obec, kraj či Česká lékařská komora vystupují jako soukromníci – např. jako smluvní strana nebo závětní dědic, mají vzhledem k zásadě rovnosti stejné právní postavení jako jiné osoby, to platí i o státu. (NOZ, 2012)

Dále Nový občanský zákoník jasně vymezuje veřejné rejstříky jako souborné označení pro všechny typy rejstříků osob, s kterými NOZ počítá. Pravidla pro správu, vedení a rozhodování ve věcech těchto rejstříků budou upraveny zvláštním zákonem. V němž je zachovaná zvláštní regulace pro obchodní rejstřík, neboť do něj se i nadále nezapisují pouze právnícké osoby, ale i fyzické osoby. Nadále platí, že kdo je zapsán do obchodního rejstříku, považuje se za podnikatele. (NOZ, 2012)

Nový občanský zákoník rozlišuje tři typy právníckých osob: korporace, fundace a ústavy.

Korporace – typicky spolky. Tvoří je členové nebo společníci. V současné právní úpravě jde především o občanská sdružení.

Fundace – typicky nadace či nadační fondy. Pro ně je naopak typické, že jejich základ tzv. fundus tvoří majetek určený k určitému účelu.

V **ústavech** je majetková i osobní složka propojena: na rozdíl od korporace nemá ústav členy nýbrž zaměstnance, na což majetek ústavu tak není chráněn jako u fundací. V současnosti jde především o obecně prospěšné společnosti. (NOZ, 2012)

Bariéry podnikání

Bariéry podnikání jsou faktory, které způsobují, že člověk nechce, nemůže nebo neumí podnikat. Tyto bariéry můžeme rozdělit do dvou skupin – interní a externí.

Interní bariéry jsou představovány faktory na straně potenciálního podnikatele, tyto bariéry lze přičítat třem základním příčinám:

- člověk nemůže podnikat,
- člověk neumí podnikat,
- člověk nechce podnikat.

První z příčin je tedy ta, že člověk podnikat **nemůže**. Důvodem k tomu může například být fakt, že nedisponuje potřebnými zdroji neboli zakladatelským a zejména podnikatelským kapitálem. Dále to může být z důvodu, že nedisponuje vhodnými prostory. Tato bariéra se nicméně při dostatečném počtu peněžních prostředků dá vcelku snadno odbourat. Bariéra, která zde nesmí zůstat opomenuta je důvěra nejen potenciálních společníků, peněžních ústavů, ale také rodiny. (Veber & Srpová, 2012)

Ne každý je určen pro svět podnikání neboli každý **neumí** podnikat. První z věcí, kterou každý podnikatel musí mít je přeci jen nápad. Dále určité know-how pro svůj vybraný obor podnikání. Důvodem může také být nedostatečná identifikace, hodnocení a využití příležitostí. Pro podnikání je také důležité sebeřízení, manažerské schopnosti, jednání s obchodními partnery apod. V některých případech může také chybět vůbec základní znalost požadavků souvisejících s podnikáním. (Veber & Srpová, 2012)

Poslední ze tří interních příčin je, že člověk vlastně ani **nechce** podnikat. K tomuto přesvědčení může mít hned několik důvodů. Tento člověk může mít dobré zaměstnání, které mu vyhovuje. Důvodem může být také obava ze samotných rizik podnikání a nedostatek sebedůvěry. Jak již bylo řečeno ne každý jedinec se na podnikání hodí, nebude tedy překvapením, že pod tuto příčinu řadíme také osobní vlastnosti člověka. Mezi tyto vlastnosti můžeme zařadit např. nechuť vést lidi, nechuť řešit konflikty, nedostatek cílevědomosti, výdrže či preferenci jistoty. (Veber & Srpová, 2012)

Externí bariéry jsou již z názvu ovlivněny vnějšími podmínkami a nejsou nijak závislé na podnikateli. Jsou dány:

- právním prostředím,
- ekonomickým prostředím,
- veřejným míněním,

- podnikatelskou infrastrukturou.

Právním prostředím se rozumí samo založení a fungování podnikatelských aktivit (Nový občanský zákoník, Živnostenský zákon). Dále také právní úprava samotných podnikatelských aktivit včetně ekologických požadavků, pracovně právních vztahů, obchodních vztahů, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požadavky na kvalitu či ochrana spotřebitele aj. (Veber & Srpová, 2012)

Ekonomické prostředí znamená daňové, účetní, celní, cenové aj. požadavky. Dále podpora podnikání, zejména začínajících podnikatelů. **Veřejné** mínění je obecná atmosféra okolí podnikatele na podnikání obecně a také na jeho samotného. V neposlední řadě je však důležité zmínit **podnikatelskou** infrastrukturu neboli bankovní, komunikační, pojišťovací, vzdělávací, poradenské, informační služby, veřejná správa aj. (Veber & Srpová, 2012)

Podnikatelské riziko

Pojem podnikatelské riziko je spojené s rozhodováním podnikatele v aktivitách spojených s podnikáním. Většina rozhodování směřujících do budoucnosti vychází z určitých předpokladů. Tyto předpoklady se pak mohou či nemusí naplnit. Mohou zde nastat dvě situace, za kterých se musí podnikatel rozhodovat. Nejčastěji totiž podnikatel musí rozhodovat za situace, kdy nezná možné budoucí stavy a nezná ani pravděpodobnost se kterou tyto stavy nastanou. Tato situace je pro podnikatele těžká, neboť je zatížen tzv. nejistotou neboli podnikatelským rizikem. Druhou variantou je situace, ve které podnikatel zná možné následky svého rozhodnutí. Pokud nastane situace, kdy zná podnikatel s jistotou následky svých rozhodnutí, můžeme o této situaci hovořit jako o rozhodování za jistoty. (Veber & Srpová, 2012)

Obecně je důležité, aby podnikatel při svých činech aspekt rizika zohledňoval. Podnikatelské riziko se může týkat různých interních i externích změn. Většina těchto změn bohužel nemá lehký předvídatelný průběh a dopad, je tak označována jako chaotická. (Veber & Srpová, 2012)

Jak již bylo zmíněno existují interní a externí rizika. Inertní rizika je na rozdíl od externích podnikatel schopen do určité míry řídit. Může se zde projevit podnikatelova inklinace k riziku či naopak zdrženlivost a opatrnost v jeho rozhodování. Do těchto rizik patří zejména personální management, zvládnutí výrobních činností či finanční síla

organizace. Právě na finanční síle organizace se může velmi projevit podnikatelova ochota riskovat či naopak. (Veber & Srpová, 2012)

2.3. Charakteristika podnikatelských subjektů

Živnostenské podnikání, jeho podmínky a druhy

Živnostenské podnikání (dále jen „živnost“) je upraveno a vymezeno Zákonem č. 455/1991 Sb. Zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). Za živnost podle (§ 2) tohoto zákona považuje „*soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.*“

Mezi všeobecné podmínky pro provozování činnosti fyzickými osobami, pokud neurčí tento zákon jinak, patří:

- a) plná svéprávnost. Po přivolení soudem a k souhlasu zákonného zástupce k samostatnému provozování podnikatelské činnosti lze svéprávnost nahradit,
- b) bezúhonnost.

Zvláštními podmínkami pro provozování živnosti jsou odborná nebo jiná způsobilost, pokud je tento zákon či zvláštní předpisy vyžadují. V případě, že živnostenské oprávnění u podnikatele trvá, není po něm požadováno v případě změny či doplnění požadavků na odbornou způsobilost prokázání praxe. (ŽZ, 1991)

Živnost může provozovat jak fyzická, tak i právnická osoba, splní-li podmínky stanovené tímto zákonem. Tzv. koncese neboli státní povolení se vyžaduje jen v určitých případech vymezených tímto zákonem. Pokud z tohoto zákona nevyplývá něco jiného, tak i fyzická osoba, která nemá bydliště na území České republiky, nebo právnická osoba jenž nemá sídlo na území České republiky, může na území České republiky provozovat živnost ve stejném rozsahu a za stejných podmínek, jako osoba, která bydliště v České republice má. Pro účely tohoto zákona se rozumí bydlištěm trvalý pobyt na území České republiky. (ŽZ, 1991)

Živnosti rozdělujeme na dva základní typy:

- ohlašovací,
- koncesované.

Ohlašovací smějí být při splnění stanovených podmínek provozovány na základě ohlášení, kdežto koncesované smějí být provozovány na základě koncese. (ŽZ, 1991)

Živnosti ohlašovací

Osoba, která hodlá provozovat ohlašovací činnost (fyzická či právnická) je povinna ohlásit to živnostenskému úřadu. Živnosti ohlašovací se dělí na tři základní skupiny. Jsou jimi:

- volné,
- řemeslné,
- vázané.

Živnost ohlašovací volná je druh živnosti, u které tento zákon nepožaduje prokázání odborné ani jiné způsobilosti. Pro živnost volnou stačí k získání živnostenského oprávnění splnění všeobecných podmínek zmíněných v kapitole 2. 3. tohoto textu. Výčet oborů činnosti, které náležejí do živnosti volné jsou k nalezení v příloze č. 4 k Zákonu č. 455/1991 Sb. Celkem je těchto oborů činnosti 82. (ŽZ, 1991)

Ohlašovací živnosti řemeslné jsou běžná řemesla jako Řeznictví a uzenářství, také pekařství, cukrářství, pivovarnictví či kadeřnice. Všechna řemesla jsou vyjmenována v příloze č. 1 k zákonu č. 455/1991 Sb. Vyžaduje-li to zákon je podmínkou prokázání odborné způsobilosti. Odborná způsobilost a její prokazování je upraveno v § 21 a 22 tohoto zákona, prakticky jde o doložení řádného ukončení studia příslušného oboru. (ŽZ, 1991)

Poslední skupinou ohlašovacích živností jsou živnosti vázané. Typický příklad této živnosti je účetní poradenství. Člověk u těchto typů živnosti musí prokázat svou odbornou způsobilost. V příloze č. 2 k Zákonu č. 455/1991 Sb. jsou živnosti vázané vypsány spolu s požadovanou odbornou způsobilostí. (ŽZ, 1991)

Živnosti koncesované

U živností koncesovaných je požadováno prokázání odborné způsobilosti. K provozování koncesované živnosti je ale především potřeba tzv. koncese. Koncesi si lze představit jako určité zvláštní státní povolení. Důvod pro potřebu koncese je především nebezpečí, které

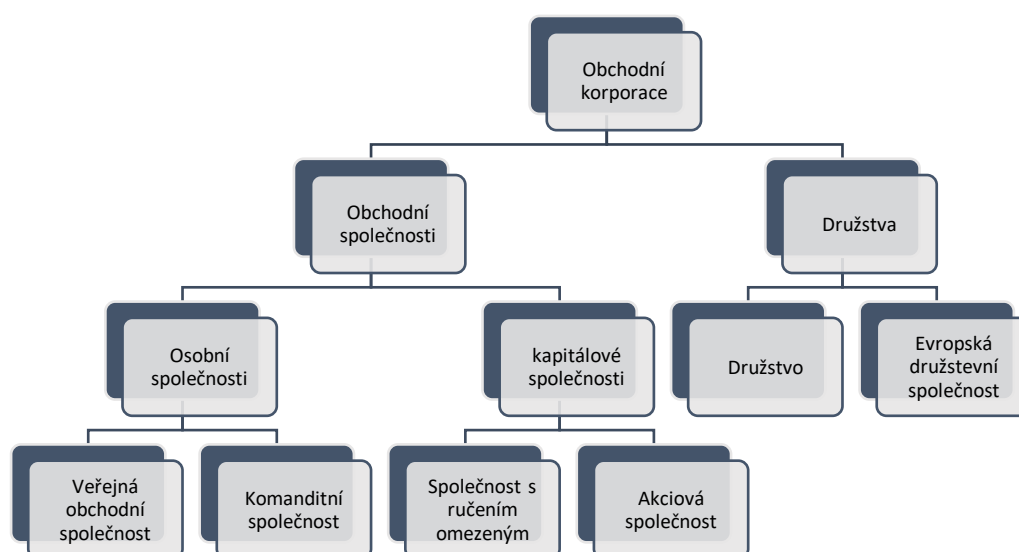
plyne z tohoto druhu podnikání. Do koncesovaných živností spadá mimo jiné například i provádění pyrotechnického průzkumu či výroba a rozvod tepelné energie. U ohlašovacích živností lze zahájit podnikání ještě před vydáním samotného živnostenského listu. U živností koncesovaných musí však osoba, jež chce podnikat počkat na rozhodnutí o udělení koncese. Osoba, jež chce podnikat v živnosti koncesované musí stejně jako osoba, jež chce podnikat v živnosti ohlašovací navštívit živnostenský úřad. Zde musí doložit odbornou způsobilost a zažádat o koncesi. Po doložení všech potřebných dokladů nezbytných k zaujetí stanoviska, je orgán, kterému daná žádost náleží, povinen zaujmout stanovisko do 30 dnů od doručení žádosti, pokud tomu není v příloze č. 3 stanoveno jinak. V příloze č. 3 je zároveň uveden přesný výčet všech koncesovaných živností a orgánů, které se k žádostem vyjadřují. (ŽZ, 1991)

Nejsou-li splněny všeobecné a zvláštní podmínky pro provozování činnosti nebo nesouhlasí-li orgán státní správy s udělením koncese, živnostenský úřad žádost zamítne. Při vyhovění žádosti o udělení koncese provede Živnostenský úřad do pěti pracovních dnů ode dne nabytí právní moci zápis do Živnostenského rejstříku a zároveň vydá podnikateli výpis. (ŽZ, 1991)

Obchodní korporace

V následujícím diagramu je zobrazeno rozdělení obchodních korporací.

Schéma 1: členění obchodních korporací

Zdroj: ZOK, vlastní zpracování

„Obchodní korporace se zakládá společenskou smlouvou. Společenská smlouva, kterou se zakládá kapitálová společnost, vyžaduje formu veřejné listiny.“ Kapitálová společnost může být založena pouze jediným zakladatelem. V tomto případě se společnost zakládá zakladatelskou listinou ve formě veřejné listiny. (ZOK, 2012)

Každý typ právnické osoby musí být zapsán v obchodním rejstříku. Pokud tedy není návrh na zápis do obchodního rejstříku podán do šesti měsíců ode dne jejího založení, pak platí stejné účinky jako při odstoupení od smlouvy. (ZOK, 2012)

Jak je vidět ve schématu č. 1, obchodní korporace se dělí nejdříve na obchodní společnosti a družstva. obchodní společnosti se dále člení na osobní a kapitálové společnosti. V následující kapitole jsou vysvětleny dopodrobna spolu s jejich typickými znaky. (ZOK, 2012)

Veřejná obchodní společnost

Veřejná obchodní společnost je společně s komanditní společností jednou ze dvou, společností osobních. V zákoně je upravena zákonem o obchodních korporacích (dále jen „ZOK“), v hlavě II., v § 95-117. Společným znakem osobních společností je osobní účast podnikatele na řízení a chodu společnosti. Dále také platí zpravidla neomezené ručení za závazky společnosti. (ZOK, 2012)

Označení „Veřejná obchodní společnost“ bývá nahrazeno zkratkou „v. o. s.“ či „veř. obch. spol.“ Pokud však název společnosti obsahuje alespoň jméno jednoho ze společníků, potom lze použít označení „a spol.“ Veřejná společnost je společnost, kterou mohou založit minimálně dvě osoby. Jak již bylo zmíněno tyto osoby se nejen podílí na jejím podnikání, správě majetku apod., ale zároveň ručí za všechny dluhy společně a nerozdílně celým svým majetkem. (ZOK, 2012)

Veřejnou obchodní společnost lze označit jako druhou nejčastější právní formu podnikání co se týče malých a středních podniků. Všechny vzájemné právní normy jsou určeny společenskou smlouvou. Pokud se společníci ve společenské smlouvě nedohodnou jinak, platí, že se zisk rozděluje rovných dílem. Společenská smlouva může také obsahovat vkladovou povinnost, kterou musí poté splnit v určené lhůtě a také způsobem a v rozsahu, který je určen společenskou smlouvou. Nesplní-li společník svou vkladovou povinnost ani po uplynutí dodatečné lhůty, může být ze společnosti vyloučen nejvyšším orgánem. Je-li tak určeno společenskou smlouvou. (ZOK, 2012)

Za výhodu Veřejné obchodní společnosti lze považovat absence nutnosti počátečního kapitálu. Za další výhody lze považovat vcelku snadné vystoupení společníka ze společnosti či dobrý přístup k cizímu kapitálu. Na neomezené ručení společníků celým svým majetkem lze pohlížet dvěma způsoby. Neomezené ručení s sebou přináší logicky možná osobní rizika, avšak zároveň lze brát neomezené ručení jako garanci solidní image společnosti. Mezi nevýhody lze dále považovat např. nutnost dvou společníků pro založení či zákaz konkurence jež pro společníky platí. Zákaz konkurence může však být ve společenské smlouvě upraven. (Veber & Srpová, 2012)

Zajímavostí Veřejné obchodní společnosti je, že zisk nepodléhá dani z příjmů právnických osob. Místo toho je rozdělen mezi společníky a poté je zdaněn daní z příjmů fyzických osob. Zároveň také podléhá odvodům na zdravotní a sociální pojištění. (ZOK, 2012)

Komanditní společnost

Komanditní společnost je u nás v České republice relativně málo frekventovanou formou podnikání. Je upravena v hlavě III., § 118-131 ZOK. Paragraf §118 ZOK definuje Komanditní společnost jako společnost „*v níž alespoň jeden společník ručí za její dluhy omezeně (dále jen "komanditista") a alespoň jeden společník neomezeně (dále jen "komplementář")*“. Označení „komanditní společnost“ může být nahrazeno zkratkou „kom. spol.“ či zkratkou „k. s.“. Zajímavým faktem a pravidlem v komanditní společnosti je fakt, že pokud je ve firmě komanditista, jehož jméno součástí názvu společnosti, ručí tento komanditista za závazky společnosti neomezeně, stejně jako komplementář. (ZOK, 2012)

V komanditní společnosti má dle ZOK (2012) vkladovou povinnost pouze komanditista. Minimální výše vkladu však již zákonem určena není. Lze tedy považovat nízký potřebný počáteční kapitál jako jednu z výhod této formy podnikání. Z tohoto důvodu může být tento způsob atraktivním pro potencionálního podnikatele s určitým know-how, nikoliv však potřebným kapitálem.

Statutárním orgánem společnosti jsou komplementáři. Pouze však ti, kteří splňují požadavky vymezené v § 46 ZOK. Není však pravidlem, že statutárním orgánem musí být všichni komplementáři, neboť určí-li tak společenská smlouva, můžou být statutárním

orgánem pouze někteří komplementáři či jeden z nich. Stále zde ale platí nutnost splnění podmínek stanovených v § 46 ZOK (2012).

Za zvláštní lze označit způsob dělení zisku a ztrát v komanditní společnosti. Toto dělení je stanoveno §126 ZOK. Zisk či ztráta se podle tohoto paragrafu dělí mezi společnost a komplementáře. Není-li společenskou smlouvou určeno jinak, pak se zisk/ztráta dělí mezi komanditisty a komplementáře na polovinu. Komplementáři si svou část zisku rozdělí podle § 112 ZOK a poté daní svůj zisk jako fyzická osoba. Část zisku, která připadá na komanditisty je nejdříve zdaněna daní z příjmů právnických osob. Následně je pak částka mezi komanditisty rozdělena v poměru jejich podílů a podléhá následně srážkové dani. Ztrátu komanditisté neunesou, neurčí-li společenská smlouva jinak. (ZOK, 2012)

V §129 ZOK je vymezen způsob kdy, určí-li tak společenská smlouva, „*komanditisté ručí za dluhy společnosti do výše určené částky (dále jen "komanditní suma").*“ Tato částka se uvede ve společenské smlouvě. „*Nelze sjednat nižší komanditní sumu, než kolik činí vklad komanditisty.*“ Odstavec 2 v §129 obsahuje výjimky, které se uplatní při existenci komanditní sumy. Jsou jimi:

- a) část zisku, která připadla společnosti, se po zdanění rozdělí mezi komanditisty v poměru jejich podílů a komanditních sum,
- b) ztrátu uhradí komanditista s ostatními společníky podle svého podílu, avšak jen do výše své komanditní sumy,
- c) za dluhy společnosti ručí komanditista s ostatními společníky společně a nerozdílně do výše jeho komanditní sumy zapsané v obchodním rejstříku v době, kdy je věřitel vyzval k plnění. (ZOK, 2012)

Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným patří mezi kapitálové společnosti a je bezpochyby nejrozšířenější formou podnikání právnických osob. Je upravena ve IV. hlavě mezi §132-242 ZOK. Je definována §132 ZOK jako „*společnost, za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění.*“ Firma může figurovat nejen pod zkratkou „s. r. o.“, ale i „spol. s r.o.“

Společnost s ručením omezením a kapitálové společnosti obecně může na rozdíl od společností osobních založit pouze jedna osoba. V tomto případě se základní dokument, jež je potřeba pro založení společnosti s ručením omezeným nejmenuje společenská smlouva. Společenskou smlouvu v případě jediného zakladatele nahrazuje zakladatelská listina. Ať je společnost s ručením omezeným založena společenskou smlouvou či zakladatelskou listinou, v obou případech platí nutnost dodržení formy veřejné listiny, tedy notářského zápisu, neboť je společností kapitálovou. (ZOK, 2012)

Dříve byla minimální výše základního kapitálu 200 tisíc Kč. Dnes minimální základní kapitál činí symbolických 1 Kč. Nicméně před podáním návrhu na zapsání do obchodního rejstříku musí být splaceno nejméně 30 % všech peněžitých vkladů a souhrnně pak minimálně 100 tisíc Kč. Pokud je společnost založena pouze jedním společníkem, musí být před zapsáním do obchodního rejstříku splacený celý základní kapitál. (ZOK, 2012)

Nejvyšším orgánem společnosti s ručením omezeným je valná hromada. Statutárním orgánem společnosti je jeden či více jednatelů. Určí-li tak společenská smlouva, může více jednatelů tvořit kolektivní orgán. Jednateli přísluší obchodní vedení společnosti. Má-li společnost více jednatelů, kteří netvoří kolektivní orgán, vyžaduje se k rozhodnutí o obchodním vedení společnosti souhlas většiny z nich, ledaže společenská smlouva určí jinak (§195 (1) ZOK). Určí-li tak ustanovení společenské smlouvy je zřízena dozorčí rada. Ta neurčí-li společenská smlouva jinak:

- a) dohlíží na činnost jednatelů,
- b) nahlíží do obchodních a účetních knih, jiných dokladů a účetních závěrek a kontroluje tam obsažené údaje,
- c) podává žalobu podle § 159 a
- d) podává jednou ročně zprávu o své činnosti valné hromadě. (ZOK, 2012)

Členem dozorčí rady přitom nemůže být jednatel ani jiná osoba oprávněná podle zápisu v obchodním rejstříku jednat za společnost. (ZOK, 2012)

Akciová společnost

Akciová společnost je stejně jako společnost s ručením omezeným společností kapitálovou. Je upravena Zákonem o obchodních korporacích v hlavě V. mezi § 243-551.

Akciovou společností je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií (§243 (1) ZOK). Označení akciová společnost může být nahrazeno zkratkou „a.s.“ či „akc. spol.“. K založení akciové společnosti je vyžadováno tzv. přijetí stanov. Ten, kdo stanovy přijal a zároveň se podílí na úpisu akcií, je zakladatel. (ZOK, 2012)

Akciová společnost může být založena stejně jako společnost s ručením omezeným pouze jedním zakladatelem. Základní kapitál akciové společnosti založené bez veřejné nabídky musí být minimálně 2 mil. Kč., s veřejnou nabídkou pak alespoň 20 mil. Kč. Nejvyšším orgánem je v akciové společnosti valná hromada. Ta volí členy do představenstva, jež je statutárním orgánem akciové společnosti. Na samotný výkon působnosti pak dohlíží dozorčí rada, která musí být minimálně tříčlenná. (ZOK, 2012)

Družstvo

Družstvo je Zákonem o obchodních korporacích vymezeno v VI. Hlavě mezi § 552 a §773. Jedná se o *společenství „neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání“* (§ 552 (1) ZOK). Družstvo obsahuje označení družstvo a musí mít nejméně tři členy. *„Družstvo odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem, lenové za závazky neručí.“* (Veber & Srpová, 2012)

Družstvo může být založeno na ustavující schůzi, jež svolá svolavatel, který předloží návrh stanov zájemcům o založení družstva. Po přijetí stanov zvolí ustavující schůze členy volených orgánů družstva, schválí správce vkladů a také určí způsob splnění členského vkladu. Případně i vkladu vstupního. Družstvo lze založit také na základě dohody zakladatelů na obsahu stanov. Stanovy pak vyžadují formu veřejné listiny. Členové mají zejména právo volit a být voleni do orgánů družstva, účastnit se na řízení a rozhodování družstva a podílet se na výhodách poskytovaných družstvem. Mezi jejich povinnosti patří dodržování stanov a dodržování rozhodnutí orgánů družstva. (ZOK, 2012)

Veber a Srpová (2012) považují za výhodu družstva např. jednoduchost přijetí nového člena, neboť není třeba měnit stanovy, stačí pouze přihláška. Také jednoduché vystoupení člena nebo rovné postavení členů. Za nevýhodu pak považují např. zákaz konkurence pro členy představenstva a kontrolní komise či vytváření nedělitelného fondu.

3. Metodický postup

Cílem této bakalářské práce je vyhodnocení vlivů fluktuace podniků na zvolený region (se zaměřením na Jihočeský kraj) na základě vypracované analýzy. Tato práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

V teoretické části je nejprve charakterizován samotný pojem fluktuace a její potencionální dopady. Dále jsou zde jednotlivé dopady vysvětleny společně s pojmy s nimi spojenými. Následující dvě kapitoly se věnují podnikání, jeho definici a rozdělení na jednotlivé formy.

Praktická část se již zabývá konkrétními dopady určenými teoretickou částí. Základním zdrojem informací potřebných pro vyhodnocení dílčích dopadů byla veřejná databáze Českého statistického úřadu.

Nejprve jsem se zaměřil na spojení fluktuace s nezaměstnaností, konkrétně v Jihočeském kraji, respektive jeho okresech. Sledovaným obdobím je rozmezí let 2007-2020. Analyzoval jsem nejprve celkové počty zaniklých a vzniklých subjektů. Poté jsem se přesunul na úroveň okresů, kde jsem analyzoval, zda výkyvy zaniklých subjektů nastaly ve všech okresech Jihočeského kraje. Dále jsem se přesunul k porovnání vývoje zaniklých subjektů s celkovým počtem registrovaných subjektů. Nejprve jsem zmínil okres České Budějovice z důvodu navýšení počtu registrovaných subjektů i přes výkyvy. Pro kontrast jsem následně zmínil vývoj v okrese Tábor, kde se naopak v letech výkyvů počet registrovaných subjektů snížil. Okresy, jež se podobaly jednomu z již zmíněných, jsem k nim přirovnal, a tři zbylé, atypické, jsem pro lepší představu dal do společného grafu, kde jsou vidět rozdílné vývoje.

Poté jsem zmínil důležitost rozlišení mezi registrovanými a aktivními subjekty. Jako příklad jsem použil okres České Budějovice, neboť právě zde v letech výkyvů nastal nárůst celkového počtu subjektů, nedával by tak smysl zvýšený podíl nezaměstnaných osob. Proto jsem zde pro srovnání uvedl graf vývoje aktivních subjektů, který již při srovnání dává větší smysl. Celkově jsem pro další porovnávání opustil od registrovaných subjektů a víceméně používal pouze subjekty aktivní. Po zmínění vývoje aktivních subjektů v okrese České Budějovice jsem zmínil vývoje zbylých šesti okresů. Poté jsem poukázal na podobnost vývoje nezaměstnanosti všech okresů, a tak na možnou spojitost nezaměstnanosti a zaniklých subjektů.

Druhým dopadem, na který se tato práce zaměřila byl dopad fluktuace na vývoj HDP. Zde je sledované období ochuzené o rok 2020, neboť tento rok není dostupný na Českém statistickém úřadu. Vzhledem k povaze ukazatele a této skutečnosti jsem se rozhodl zde rozšířit sledované období na rozmezí 2000-2019. Nejprve jsem analyzoval vývoj HDP Jihočeského kraje ve skutečných hodnotách. Po zanalyzování HDP ve srovnatelných cenách jsem však zmínil právě tento ukazatel, neboť porovnává rok x s rokem předchozím. Díky tomuto ukazateli se ukázal rok 2013, jako rok poklesu. Poté jsem zúžil sledované období na rozmezí let 2007-2019.

Poté jsem začal vývoj HDP srovnatelných cen Jihočeského kraje porovnávat s ostatními ukazateli. Nejprve se zaniklými subjekty, neboť je zde pro nás tento ukazatel klíčový. Zde jsem mimo jiné sečetl procentuální nárůsty okresů v letech výkyvů, abych zanalyzoval, který výkyv byl největší. Nejprve jsem zde použil vzorec relativní změny.

$$\text{relativní změna} = 100 \times \left(\frac{\text{rok}^t}{\text{rok}^{t-1}} \right) - 100$$

Díky relativním změnám jednotlivých let jsem pak byl schopný sečíst změny jednotlivých okresů. Pro lepší představu jsem pro zjištění výkyvu 900 % v roce 2013 sečetl všechny relativní změny jednotlivých okresů. To samé jsem udělal pro roky 2009 a 2019, zde však byl součet nižší. Poté jsem se přesunul na porovnání s podílem nezaměstnaných osob a na závěr jsem porovnal vývoj HDP stálých cen s počtem aktivních subjektů. Vzhledem k podobnosti vývojů v jednotlivých okresech, jsem si zde mohl dovolit použít čísla celého Jihočeského kraje.

V další části jsem se zaměřil na možnou spojitost fluktuace a tvorby fixního kapitálu. Šetření a čistému disponibilnímu důchodu se budeme věnovat až v následující části, avšak i zde se částečně jedná o šetření, neboť fixní kapitál tvoří částečně také domácnosti. A tak při zhoršených životních podmínkách logicky klesá míra investic, kterou domácnosti tvoří. Pro analýzu jsem zvolil míru investic, která z fixního kapitálu vznikne vydělením HDP.

$$\text{míra investic} = \frac{\text{tvorba hrubého fixního kapitálu}}{\text{Hrubý domácí produkt}}$$

Vzhledem ke skutečnosti, že pro Jihočeský kraj je vývoj míry investic ovlivněn investicemi spojenými s výstavbou Jaderné elektrárny Temelín, jsem zde sledované období rozšířil až po rok 1995, jelikož zde se vyšplhala míra investic až na 60 %. Poté

je tak logické, že dojde k poklesu. Tento dopad je méně rozsáhlý, a tak jsem ho porovnal pouze s tím nejdůležitějším, tedy se zaniklými subjekty.

Posledním sledovaným dopadem byl dopad na výdaje na spotřebu domácností, společně s čistým disponibilním důchodem. Vzhledem k neblahé skutečnosti, že Český statistický úřad nemá na svých stránkách uvedené výdaje na spotřebu jednotlivých krajů, tedy ani Jihočeského kraje, byl jsem nucen vycházet zde ze skutečnosti, že výdaje na spotřebu tvoří přibližně polovinu HDP.

$$\text{výdaje na spotřebu domácností} = \frac{\text{Hrubý domácí produkt}}{2}$$

Naštěstí lze s největší pravděpodobností přenést pomyslně spotřebitelské chování z celé České republiky na Jihočeský kraj. Je možné, že např. na Ústecký kraj by přenesení spotřebitelského chování nebylo tak přesné, vzhledem k jeho neblahým výsledkům v různých ukazatelích, avšak i díky faktu, že Jihočeský kraj je průměrný, či nadprůměrný dovoluji si tvrdit, že toto přenesení spotřebitelského chování je více než možné. Blíže jsem tedy analyzoval jednotlivé oddíly klasifikace COICOP, která se dělí na 12 základních skupin.

Tabulka 1: Jednotlivé oddíly klasifikace COICOP

01 Potraviny a nealkoholické nápoje
02 Alkoholické nápoje, tabák
03 Odívání a obuv
04 Bydlení, voda, energie, paliva
05 Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy
06 Zdraví
07 Doprava
08 Pošty a telekomunikace
09 Rekreace a kultura
10 Vzdělávání
11 Stravování a ubytování
12 Ostatní zboží a služby

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Nejprve jsem zmínil oddíl zdraví, který zaznamenal za sledované období největší nárůst. Bohužel údaje o spotřebě končili v roce 2017, proto jsem zde nemohl porovnat výdaje se třetí vlnou výkyvu, avšak nejspíše by nám data zde nic zajímavého neřekla, neboť již v tuto chvíli víme, že do většiny ukazatelů se menší výkyv v roce 2019 nijak zásadně nepromítl.

Po zmínění vývoje ostatních oddílů klasifikace COICOP jsem se zaměřil na poslední část praktické části, kterou zde byl čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD). Čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele udává, kolik má jednotlivý jeden občan daného kraje peněžních prostředků na spotřebu, úspory aj. Porovnal jsem zde nejprve čistý disponibilní důchod domácností v Jihočeském kraji a průměr České republiky. Poté jsem analyzoval, jak se vyvíjel čistý disponibilní důchod domácností Jihočeského kraje v letech 2009 a 2013. Po porovnání se Středními Čechy jsem porovnal vývoj ČDDD a zaniklých subjektů a k závěru ještě jednou zmínil vývoj nezaměstnanosti okolo roku 2013, i vzhledem k faktu, že v tomto roce měl 1 obyvatele Jihočech druhý nejmenší ČDDD. Na úplný konec jsem ve zkratce shrnul fakt, že na tom Jihočeský kraj nebyl i přes různé poklesy v těchto letech nijak špatně, spíše naopak. Za mě největším indikátorem zdraví ekonomiky Jihočeského kraje je skutečnost, že v „nejhorším“ roce za všechna sledovaná období, tedy v roce 2013, byla i přes největší nezaměstnanost Jihočeského kraje v historii, stále 4. nejlepší.

Na závěr analytické části jsem se rozhodl ověřit souvislosti jednotlivých ukazatelů se zánikem subjektů pomocí korelace. Vysoká hodnota korelačního koeficientu však automaticky neznamená statisticky průkaznou závislost veličin. Aby bylo možné říct, že existuje mezi veličinami X a Y statisticky významná závislost, je třeba vypočtené koeficienty otestovat na základě testových kritérií. Pro ověření mohou být použita různá testovací kritéria s různým pravděpodobnostním rozdělením. V této práci je použito tzv. **Studentovo rozdělení t s n-2** stupni volnosti. Obecný vzorec vypadá následovně:

$$t = \frac{r_{xy} * \sqrt{n-2}}{\sqrt{1 - r_{xy}^2}}$$

Výpočet probíhá tak, že se nejprve spočte korelační koeficient funkcí „CORREL“ v programu Microsoft Excel. Funkce tak může například vypadat takto:

$$= CORREL (B3: O3; B4: O4)$$

Tabulka 2: Jednotlivé úrovně korelace

Korelační koeficient	Úroveň korelace veličin:
< 0,3	Žádná korelace veličin.
0,3 > 0,8	Slabá korelace veličin.
> 0,8	Silná korelace veličin.

Zdroj: finance v praxi, vlastní zpracování

Poté, co zjistíme pomocí této funkce korelační koeficient, který se bude pohybovat na intervalu $(-1; 1)$, musíme zjistit nejprve tzv. Tabelaovanou hodnotu t statistiky Studentova rozdělení. Tu lze v MS Excel vypočítat pomocí funkce „TINV“. Pro úspěšný výpočet této funkce jsou důležité dvě veličiny. První je hladina statistické významnosti, tato hladina je většinou určena jako 5 %, stejně tak tomu bylo v této práci. Druhá část je tzv. n rozsah výběru. Pro vložení do vzorce v MS Excelu je potřeba tzv. volnost, kterou získáme jednoduchým výpočtem $n-2$. Vzorec funkce „TINV“ v MS Excelu pak vypadá například takto:

$$= TINV(0,05; 12)$$

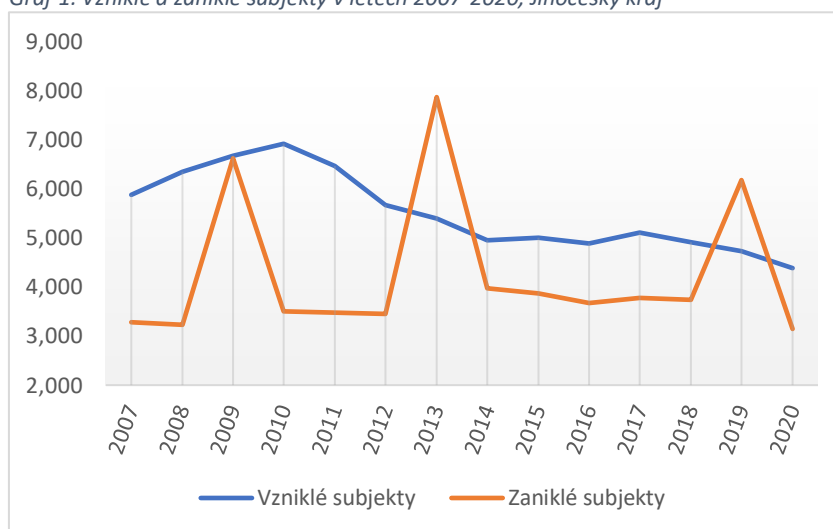
Výsledkem tohoto vzorce je hodnota, kterou lze nazvat také „kritická hodnota“. Tuto hodnotu poté porovnáme s absolutní hodnotou t -statistiky. Pokud je absolutní hodnota t -statistiky nižší než tabelaovaná hodnota: $|t| < t$ poté je koeficient korelace statistiky nevýznamný. Pokud je naopak $|t| > t$ poté existuje mezi veličinami průkazná pozitivní lineární závislost.

4. Vlastní analýza

4.1. Dopad na nezaměstnanost

Prvním dopadem, kterým se tato práce zabývá, a věnuje mu samostatnou kapitolu, je dopad fluktuace podniků na nezaměstnanost. Posuzování dopadu na nezaměstnanost bylo možné zejména díky veřejné databázi Českého statistického úřadu. Právě zde byly k nalezení potřebné informace v dostatečné hloubce a šířce. Ačkoliv se tato práce zaměřuje na Jihočeský kraj, zde bylo potřeba k datům Jihočeského kraje jako celku, přidat data o úroveň nižší, tedy data samotných okresů Jihočeského kraje.

Graf 1: Vzniklé a zaniklé subjekty v letech 2007-2020, Jihočeský kraj

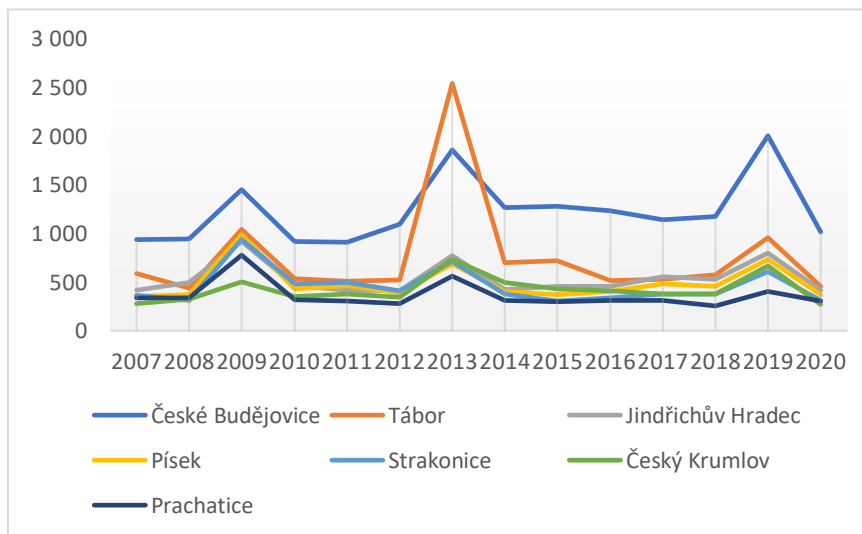

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Před analýzou samotných okresů bylo důležité kraj zanalyzovat jako celek. Jak lze vidět ve výše zobrazeném grafu č. 1, pro sledování dopadu na nezaměstnanost nám jako sledované období slouží rozmezí let 2007-2020. Ačkoliv by sledované období bylo ideální o rok delší, tedy patnáctileté, nebylo možné získat data z předešlého roku 2006. I přes tento fakt osobně považuji sledované období za dostatečné, neboť i tento časový vzorek nám přináší velmi zajímavé informace. Graf č. 1 vyobrazuje celkové počty vzniklých a zaniklých subjektů v letech 2007-2020. Počty vzniklých subjektů se ve sledovaném období pohybují od přibližně 4 300 do necelých 7 000. Vůbec nejméně subjektů vzniklo ve sledovaném období v roce 2020 a nejvíce subjektů vzniklo v roce 2010. Vývoj vzniklých subjektů zprvu rostl od roku 2007 do roku 2010, kdy dosáhl již zmiňovaného maxima. Od roku 2010 počet vzniklých subjektů každým rokem klesal, kromě let 2015 a 2017, kdy nastaly mírné výkyvy. Mimo tyto výkyvy byl vývoj vzniklých subjektů proti subjektům zaniklým vcelku konstantní. Vývoj subjektů zaniklých

se pohyboval ve sledovaném období přibližně od 3 000 do necelých 7 900. Minimum zaniklých subjektů ve sledovaném období nastalo stejně jako u subjektů vzniklých v roce 2020. Nejvíce podniků pak zaniklo v roce 2013. Oproti subjektům vzniklým byl vývoj zaniklých subjektů ve sledovaném období doprovázen třemi zásadními výkyvy v letech 2009, 2013 a 2020. První dva roky sledovaného období byl vývoj zaniklých subjektů konstantní. Poté nastal v roce 2009 první výkyv, kdy došlo k nárůstu počtu zaniklých subjektů o 105 %. Po tomto obrovském výkyvu se v roce 2010 počet zaniklých subjektů oproti minulému roku snížil o 47 % a zůstal konstantní až do roku 2013, kdy opět došlo k obrovskému výkyvu. Tentokrát byl výkyv ještě větší s meziročním nárůstem o 128 %. Právě zde byla zaznamenána nejvyšší hodnota zaniklých subjektů 7 870. Vyjádřeno absolutním nárůstem tak zaniklo v roce 2013 o 4 418 subjektů více nežli v roce předešlém. Jako tomu bylo po výkyvu v roce 2009, opět se vývoj stabilizoval a po 50 % meziročním snížení v roce 2014, byl až do roku 2019 vývoj konstantní pouze s minimálními změnami, které se pohybovaly od 1 do 5 %. Třetí výkyv ve sledovaném období nastal v roce 2019. Oproti předešlým dvěma výkyvům vyústil v nárůst „pouze“ o 65 %. I po třetím výkyvu mezi lety 2019 a 2020 nastal pokles, a to o přibližně 49 %.

Graf 2: Zaniklé subjekty v okresech Jihočeského kraje v letech 2007-2020

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že vývoj vzniklých subjektů na úrovni Jihočeského kraje i jeho samotných okresů nevykazuje oproti vývoji zaniklých subjektů nijak významná data, budeme se v této části převážně věnovat vývoji subjektů zaniklých. Předtím, než zde začneme řešit nezaměstnanost a její možné spojení s počty zaniklých subjektů, je důležité si zde ukázat graf vývoje počtu zaniklých subjektů v jednotlivých okresech. Jak můžete vidět ve výše uvedeném grafu č. 2, vývoje jednotlivých okresů Jihočeského kraje vykazují

ve sledovaném období stejné výkyvy v počtu zaniklých subjektů. Stejně jako na grafu č.1 je zprvu vývoj konstantní, poté nastává v roce 2009 první vysoký nárůst. Tento nárůst nastal ve všech sedmi okresech Jihočeského kraje. Největší naměřenou hodnotu zaznamenal okres České Budějovice, když zde v tomto roce zaniklo 1 453 subjektů. Okres tak zaznamenal meziroční nárůst o 508 zaniklých subjektů, což znamenalo v relativním vyjádření nárůst o necelých 54 %. Ačkoliv však byla v okrese České Budějovice naměřena nejvyšší hodnota, zdaleka to neznameno nejvyšší relativní nárůst. Relativní vyjádření změn je zde velmi vhodný způsob pro porovnání jednotlivých okresů, neboť každý z okresů je jinak velký a má jiný počet obyvatel. Relativní změny, které jsou vyjádřené procentuálními změnami tento fakt ignorují, a tak jsme schopni porovnat nárůsty například různě velkých okresů.

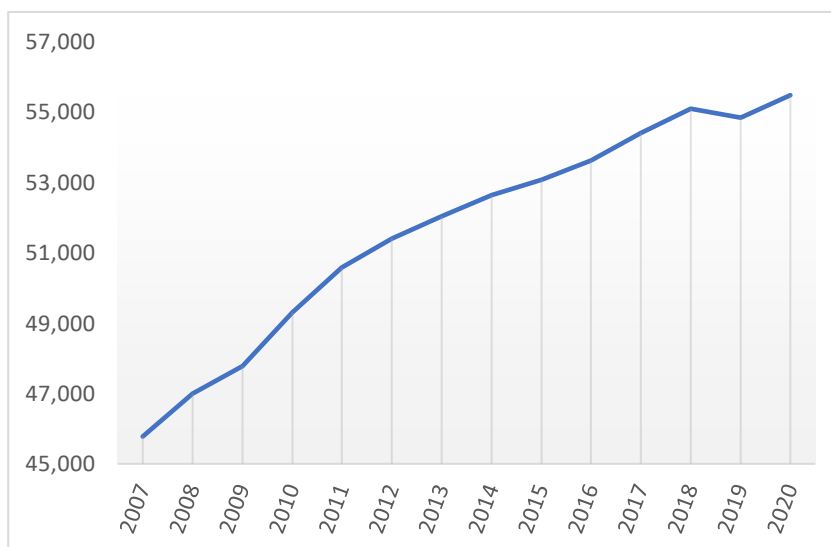
Vůbec největší relativní změnu zaznamenal okres Strakonice s nárůstem o 202 %. Naopak nejnižší změnu s již zmíněnými 54 % zaznamenal právě okres České Budějovice. Po prvním ze tří nárůstů zaznamenal největší pokles okres Prachatice. Tento pokles o necelých 59 % znamenal v absolutním vyjádření meziroční pokles o 458 zaniklých subjektů. Při sledování vývoje celého Jihočeského kraje lze nazvat vývoj v letech 2010-2012 konstantní, neboť změny zde nepřesahují 1 %, to samé však nelze říct o jednotlivých okresech. V některých okresech byl vývoj vcelku konstantní, avšak v okrese České Budějovice nastal meziroční nárůst mezi lety 2011-2012 o přibližně 20 %. Opačný vývoj nastal v okresech Písek a Strakonice, kde nastal největší meziroční pokles o 17 %. Již víme, že rok 2013 s sebou opět přinesl velký nárůst zaniklých subjektů. Tentokrát však okres Tábor zaznamenal jak největší relativní, tak i absolutní meziroční nárůst. V roce 2013 v okrese Tábor zaniklo 2 024 subjektů, což znamenalo meziroční relativní nárůst o neuvěřitelných 390 %. Okres Českých Budějovic opět zaznamenal nejnižší relativní meziroční nárůst i přes to, že při pohledu na graf podle absolutních změn vyčnívá. Tento fakt může být dost pravděpodobně přisouzen počtu obyvatel, kterých je v okrese České Budějovice bez mála 200 000. Ostatní okresy v roce 2013, také zaznamenaly nárůsty, avšak nikoliv tak zásadní jako tyto dva okresy. Po ohromném nárůstu v roce 2013 okres Tábor zaznamenal v roce 2014, také nejvyšší relativní pokles o 72,5 %. U ostatních okresů se pohyboval mezi lety 2013-2014 meziroční pokles přibližně okolo 40 %.

Následující období let 2014-2019 se vývoj lišil v jednotlivých okresech. Ve všech okresech byl vývoj v těchto letech vcelku mírný a konstantní s velmi mírnými výkyvy.

Pouze v roce 2016 došlo v okrese tábor k většímu meziročnímu poklesu o necelých 29 %. Opačný výkyv nastal v roce 2017 v okresech Písek a Jindřichův Hradec, když zde byl zaznamenán meziroční nárůst o přibližně 20 %. Mimo tyto mírné změny byl vývoj až do roku 2019 vcelku klidný. Rok 2019 s sebou přinesl třetí velký výkyv naměřený ve sledovaném období. Tentokrát byl největší meziroční nárůst naměřen v Českém Krumlově, a to s nárůstem o přibližně 77 %. Naopak nejmenší nárůst zaznamenal v roce 2019 okres Prachatice, což je velmi dobře viditelné ve výše uvedeném grafu. Po posledním velkém nárůstu přišel opět pokles, největší pokles o přibližně 60 % zaznamenal okres Český Krumlov a nejmenší okres Prachatice s meziročním poklesem pouze 24 %.

Ačkoliv je statistika zaniklých subjektů velice zajímavá, je důležité jí sledovat v porovnání s ostatními ukazateli. Nejprve bych zde rád zmínil vývoj registrovaných subjektů v jednotlivých okresech a jejich různé vývoje. I přes to, že k výkyvům došlo ve všech okresech neznamenal zvýšený počet zaniklých subjektů pokaždé snížení počtu registrovaných subjektů. Ukázkovým příkladem je okres Českých Budějovic, který zaznamenal snížení počtu registrovaných subjektů pouze v roce 2019, což vidíme na grafu níže.

Graf 3: Počet registrovaných subjektů v okrese České Budějovice, 2007-2020

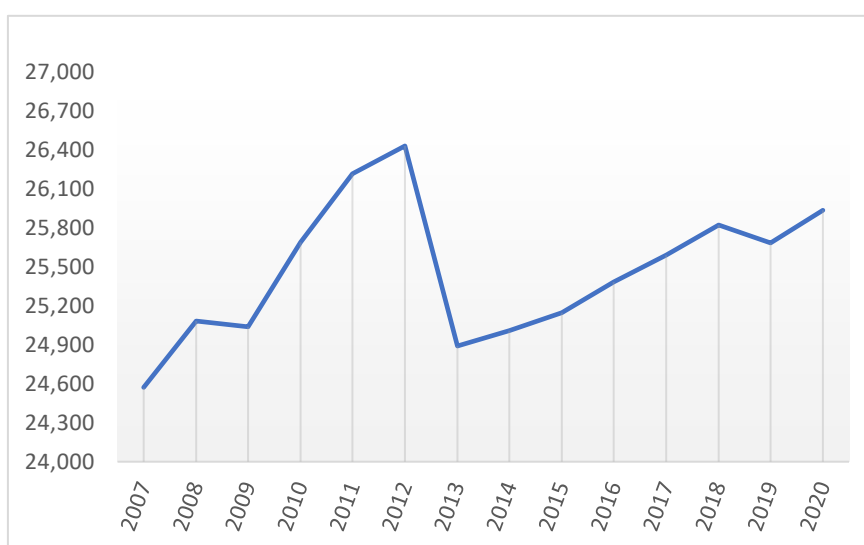

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Důvodem k této skutečnosti je jednoduše počet vzniklých subjektů, který byl často i dvakrát tak velký jako počet zaniklých. Až v roce 2019, kdy zaniklo o 23 % podniků více, než vzniklo, počet registrovaných subjektů klesl. Opačným příkladem je okres

Tábor, kde vývoj registrovaných subjektů zaznamenal stejně jako zaniklé subjekty tři výkyvy za sledované období. První výkyv nastal v roce 2013, kdy se počet registrovaných subjektů v snížil pouze o 0,2 %, což v absolutním vyjádření znamenalo pokles o 43 subjektů. Daleko významnější byl pokles v roce 2012, kdy nastala změna o bezmála 6 %. Ačkoliv se 6 % nemusí jevit jako velká změna, při převedení této změny na pokles absolutní znamenal tento výkyv snížení počtu registrovaných subjektů o 1 537. V roce 2019 pak nastal opět mírný pokles o přibližně 140 registrovaných subjektů. Tento mnou popsany vývoj lze sledovat na níže uvedeném grafu č. 4.

Graf 4: Počet registrovaných subjektů v okrese Tábor, v letech 2007-2020

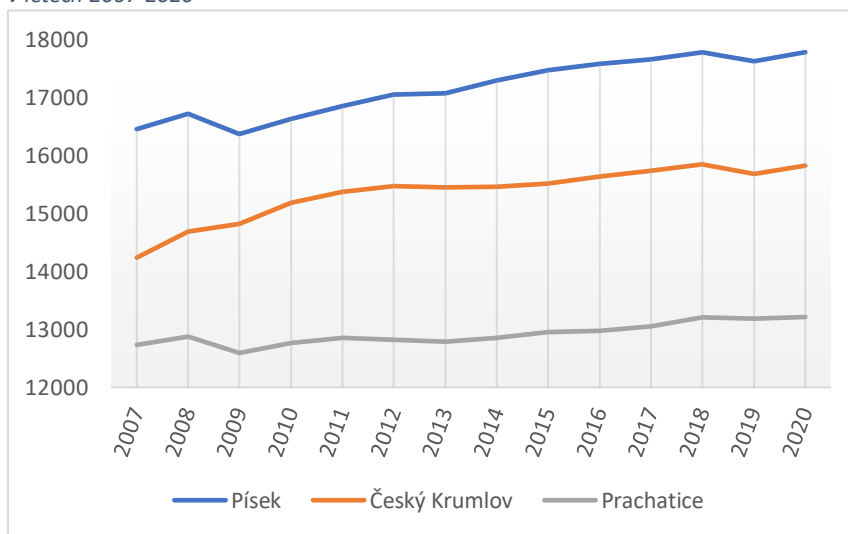

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Co se týče vývoje v ostatních okresech Jihočeského kraje ve sledovaném období, tak okres Jindřichův Hradec měl vývoj totožný s okresem České Budějovice neboli zaznamenal pokles pouze v roce 2013. Okres Strakonice měl naopak vývoj totožný s okresem Tábor. Zbylé okresy Písek, Prachatice a Český Krumlov měli společný pouze pokles v roce 2019. Tento fakt znamená, že všech sedm okresů zaznamenalo v roce 2019 pokles registrovaných subjektů. Pro lepší představu atypického vývoje registrovaných subjektů těchto tří okresů, je tento vývoj vyobrazen na níže uvedeném grafu č. 5. Všechny tři zbylé okresy měly podobný vývoj jako okres Tábor, avšak všechny tři se něčím od okresu Tábor liší. Vývoj okresu Písek se od okresu Tábor liší pouze tím, že v roce 2013 nezaznamenal pokles registrovaných subjektů. Okres Prachatice oproti Táboru zaznamenal pokles i v roce 2012, byl tak jediným okresem, ve kterém v tomto roce

k poklesu registrovaných subjektů došlo. V okrese Český Krumlov pak na rozdíl od Tábora nedošlo k poklesu v roce 2009.

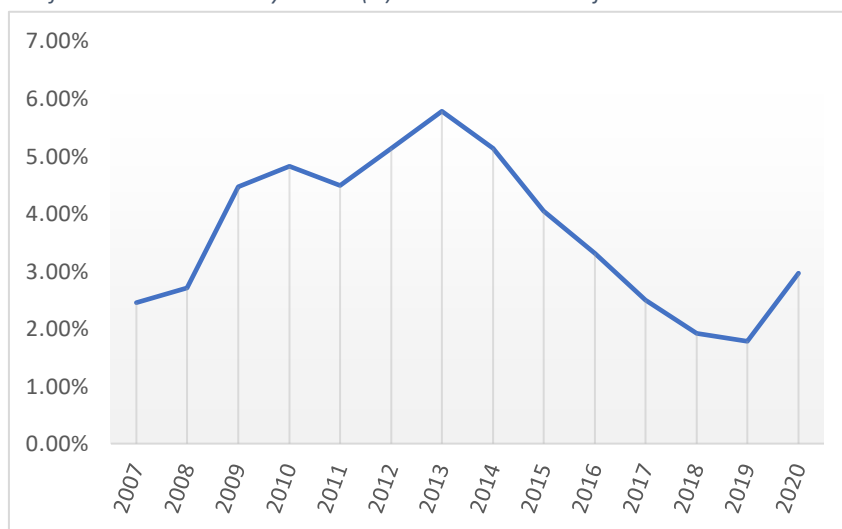
Graf 5: Počty registrovaných subjektů v okresech Písek, Český Krumlov a Prachatice, v letech 2007-2020

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Je velmi důležité rozlišovat mezi počtem subjektů registrovaných a aktivních. V běžné praxi tvoří aktivní subjekty přibližně polovinu z celého počtu subjektů registrovaných.

Graf 6: Podíl nezaměstnaných osob (%) v okrese České Budějovice, v letech 2007-2020

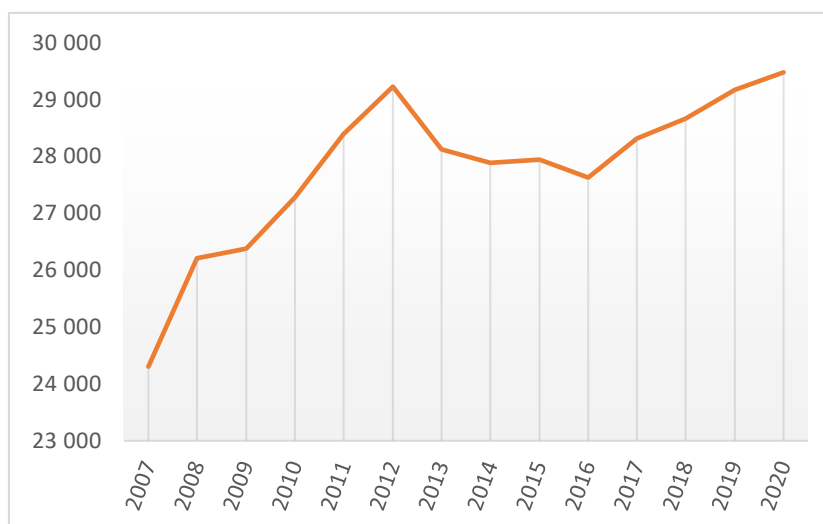
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Ukázkovým příkladem důležitosti tohoto rozlišení je vývoj počtu registrovaných subjektů v okrese České Budějovice, jež je výše zobrazen na grafu č. 3. Pokud bychom tento vývoj porovnali s výše uvedeným grafem č. 6, který vyobrazuje podíl nezaměstnaných osob, mohou se jevit tyto vývoje, jako vzájemně nelogické. Podíl nezaměstnaných osob zde roste ve sledovaném období od roku 2007 do roku 2013, pouze s jedním mírným 0,3 %

výkyvem v roce 2011. To i přes to, že v letech 2007-2019 počet registrovaných subjektů roste bez jediného výkyvu.

Pokud však porovnáme výkyv podílu nezaměstnaných osob s grafem vývoje aktivních subjektů vyobrazeném na grafu č. 7, můžeme zde zpozorovat možnou souvislost. Počet aktivních subjektů v okrese České Budějovice se ve sledovaném období pohyboval přibližně od 24 000 do necelých 30 000. Nejnižší počet aktivních subjektů byl zaznamenán ve sledovaném období v roce 2007 a nejvyšší počet aktivních subjektů byl zaznamenán v roce 2012. Právě následující rok 2013 vykazuje u těchto dvou grafů jistou podobnost. V roce 2013 klesl počet aktivních subjektů o více než 1 100 subjektů a zároveň byl v tomto roce zaznamenán nejvyšší podíl nezaměstnaných osob za celé sledované období.

Graf 7: Počet aktivních subjektů v okrese České Budějovice, v letech 2007-2020

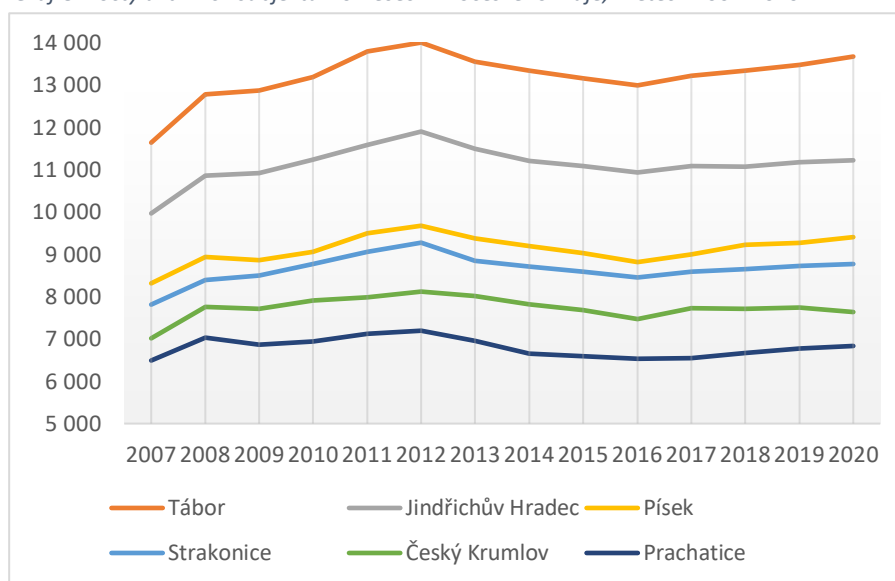

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že zde podíl nezaměstnaných osob narostl již v roce 2012, kdy stále aktivních subjektů pravidelně přibývalo, je pravděpodobné, že se v okrese České Budějovice jedná pouze o náhodu. Této skutečnosti přidává fakt, že počet aktivních subjektů se opět snížil i v roce 2014 a 2016, tyto výkyvy však nijak neovlivnili snižující se podíl nezaměstnaných osob, který od roku 2014 trval až do roku 2019. Ačkoliv se v okrese České Budějovice jednalo nejpravděpodobněji o náhodnou podobnost, neznamená to, že počet aktivních subjektů nijak nesouvisí s nezaměstnaností. Přeci jen pokud nejste fyzická osoba, jež podniká sama, k určité aktivitě ve většině případů zaměstnance potřebujete. Pokud pak takovýto subjekt se zaměstnanci zanikne, ne každý bývalý zaměstnanec je schopen najít si nové pracovní místo.

Nezaměstnanost v Jihočeském kraji nebyla obecně nikdy na špatné úrovni. V prvním roce sledovaného období obsadil Jihočeský kraj třetí příčku. Od poklesu na příčku čtvrtou v roce 2008 Jihočeský kraj kolísal z hlediska nezaměstnanosti až do roku 2012 mezi třetí a čtvrtou příčkou. Pouze jedinkrát se v roce 2011 umístil na pátém místě. O tom, jak moc dobře je na tom Jihočeský kraj z hlediska nezaměstnanosti, svědčí také fakt, že v roce 2013 zaznamenal Jihočeský kraj nejvyšší podíl nezaměstnaných osob v historii samostatné České republiky. I přes to, že v tomto roce nastala nejvyšší hodnota této statistiky, v konečném důsledku obsadil Jihočeský kraj stejně jako v roce 2012 čtvrté místo mezi všemi okresy.

Graf 8: Počty aktivních subjektů v okresech Jihočeského kraje, v letech 2007-2020

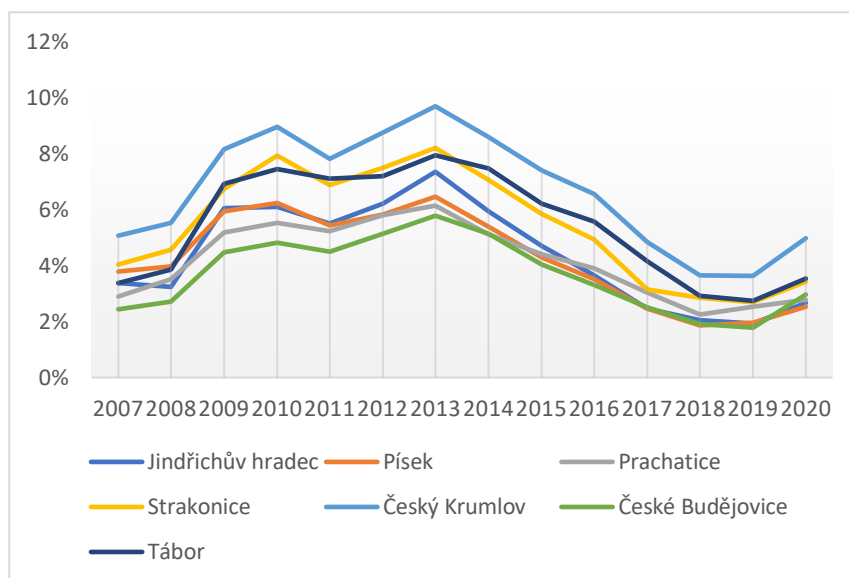
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Ve výše uvedeném grafu č. 8 lze vidět vývoj zbylých šesti okresů. Právě z důvodu tohoto vývoje zde zmiňuji statistiky nezaměstnanosti v Jihočeském kraji. Vývoje ve všech těchto okresech byly vcelku podobné, až na mírné poklesy v Písku, Českém Krumlově a Prachaticích počet aktivních subjektů v letech 2007-2012 rostl. V roce 2013 nastal pokles a tento pokles ve všech šesti výše zobrazených okresech trval až do roku 2016. Poté počet aktivních subjektů ve všech okresech až na mírné odchylky opět rostl. Velmi zajímavé zjištění však přichází při porovnání s podíly nezaměstnanosti jednotlivých okresů ve stejných letech.

V níže uvedeném grafu č. 9 lze sledovat podrobný vývoj všech sedmi okresů Jihočeského kraje ve sledovaném období let 2007-2020. Vývoje všech sedmi okresů jsou velmi podobné, kdy od roku 2007 do roku 2010 pouze rostou, tedy až na výjimku v podobě okresu Jindřichův Hradec, který zaznamenal v roce 2008 mírný pokles. Tento pokles

by mohl být zdůvodněn skoro 9 % přírůstkem aktivních subjektů v okrese Jindřichův Hradec. Tento přírůstek byl vůbec největší za celé sledované období a v absolutním vyjádření činil bezmála 900 nově aktivních subjektů. Po roce 2010 nastal rok 2011, ve kterém všech sedm okresů zaznamenalo pokles nezaměstnanosti. Tyto poklesy se pohybovali od 0,3 % v okrese České Budějovice do 1,1 % v okrese Český Krumlov. Po roce 2011 nastalo opět navýšení podílu nezaměstnaných osob až do roku 2013 kdy, jak jsem již avizoval, byl naměřen vůbec nejvyšší podíl nezaměstnaných osob. Po roce 2013 nastal ve všech okresech pokles, který trval v pěti ze sedmi okresů až do roku 2019. V okresech Písek a Prachatice se pokles zastavil o rok dříve, v roce 2018. Poté opět podíl nezaměstnaných osob rostl, až do konce sledovaného období.

Graf 9: Podíly nezaměstnaných osob (%) v okresech Jihočeského kraje, v letech 2007-2020

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

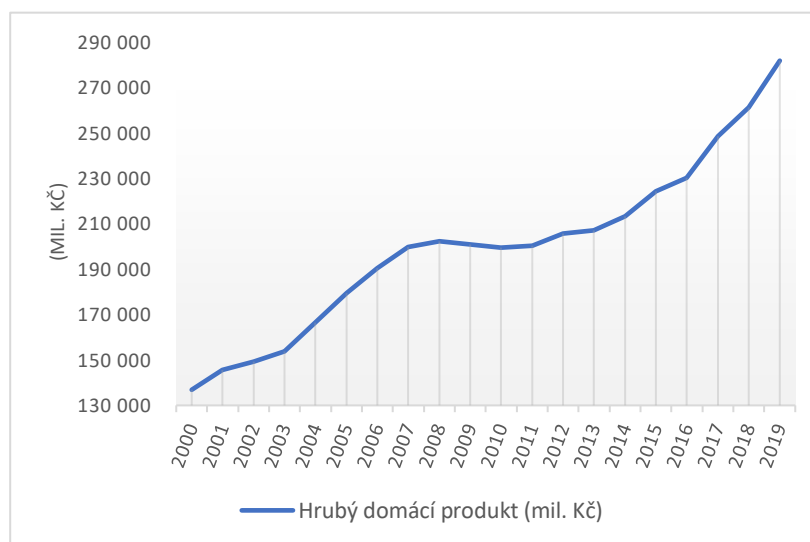
Již jsem výše avizoval možnou spojitost mezi zaniklými subjekty, aktivními subjekty a podílem nezaměstnaných osob. Ačkoliv sledované období zaznamenalo tři velké výkyvy zaniklých subjektů, tak pouze při výkyvu druhém v roce 2013, lze sledovat určitý vzorec, který tento výkyv doprovází. Důvodem, proč měl tento výkyv možný dopad na ostatní ukazatele může být to, že pokud bychom sečetli procentuální změny zaniklých subjektů všech okresů v letech 2009, 2013 a 2019, tedy v letech výkyvů, tak nám s celkovým nárůstem přes 900 % vyjde rok 2013, jako nejzásadnější výkyv. Tento „vzorec“ začíná rokem 2013, kdy nastal již několikrát zmiňovaný obrovský výkyv zaniklých subjektů. V tomto roce zároveň započal pokles subjektů aktivních a také byl v tomto roce zaznamenán nejvyšší podíl nezaměstnaných osob. V roce 2014 podíl

nezaměstnaných osob začal klesat, a to i přes to, že počet aktivních subjektů stále klesal. Jihočeský kraj se tak velmi dobře dokázal vypořádat s nárůstem nezaměstnaných osob. Vzhledem k tomu, že všechny zmíněné poklesy a nárůsty nastaly ve všech sedmi okresech Jihočeského kraje, je dle mého nepravděpodobné, aby tato spojitost byla pouze náhodná.

4.2. Dopad na vývoj HDP

Druhým zkoumaným dopadem fluktuace v této práci je HDP. Při vymezování sledovaného období jsem byl v této části práce relativně omezen. Prvním omezením je absence dat HDP Jihočeského kraje za rok 2020, tyto data se nejspíše objeví až ve statistické ročence roku 2021. Nicméně pro nás jsou zde zásadní převážně roky 2009, 2013 a 2019, jelikož právě v těchto letech došlo k výkyvům v zaniklých subjektech ve všech sedmi okresech Jihočeského kraje. Pro bližší inspekci HDP Jihočeského kraje jsem však usoudil, že je vhodné pokusit se sledované období rozšířit, a tak jsem zde použil zejména v grafech období let 2000-2019. Pouze s tím rozdílem, že při porovnání jsem opět použil data z let 2007-2019. Data z let 2000-2006, tak poslouží k lepší představě o dlouholetém vývoji HDP Jihočeského kraje, tedy jeho ekonomickém zdraví.

Graf 10: Hrubý domácí produkt (HDP) Jihočeského kraje (mil. Kč), v letech 2000-2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

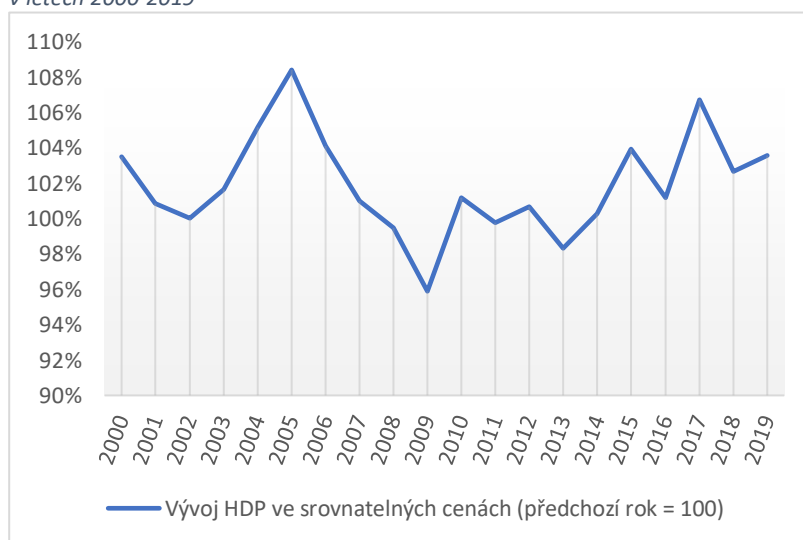
Na výše uvedeném grafu č. 10 je vyobrazen vývoj HDP Jihočeského kraje v mil. Kč. Pro porovnání s jinými kraji je samozřejmě vhodnější HDP přepočítané na jednoho obyvatele, zde jsem však využil opravdová čísla, pro lepší představu toho, jak velké HDP je

Jihočeský kraj schopný vyprodukovat. Co se týče samotného vývoje, ten se pohybuje přibližně od 136 000 mil. Kč (136 mld. Kč) v roce 2000, po necelých 282 000 mil. Kč. (282 mld. Kč) V roce 2019 tedy Jihočeský kraj vyprodukoval o přibližně 146 000 mil. Kč (146 mld. Kč) více než v roce 2000, což je více než celé HDP Jihočeského kraje z roku 2000. Vzhledem k nepředstavitelnosti těchto sum si zde dovoluji zmínit srovnání HDP na 1 obyvatele v Kč. V roce 2000 tato statistika vychází na přibližně 220 000 Kč. V roce 2019 pak na přibližných 440 000 Kč na 1 obyvatele.

V letech 2000-2006 HDP Jihočeského kraje pouze rostlo, změny se v tomto období pohybovaly od 3 do 8 %. Co se týče námi blíže sledovaného období let 2007-2019, nejprve v roce 2007 nastal 5 % přírůstek. V roce 2008, nejspíše již vlivem tehdejší ekonomické krize přibil pouze 1,3 % přírůstek. V letech 2009 a 2010 byly zaznamenány jediné negativní změny. V obou letech se HDP Jihočeského kraje snížilo o 0,7 %. Rokem 2011 se pokles zastavil, když nenastala žádná procentní změna HDP. Po tomto tříletém období opět HDP pouze rostlo. Nejnižší přírůstkem byl zaznamenán v roce 2013, kdy nastal 0.6 % přírůstek a nejvyšší 8 % přírůstek byl zaznamenán v letech 2017 a 2019.

Graf 11: Vývoj HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok = 100 %), Jihočeský kraj v letech 2000-2019

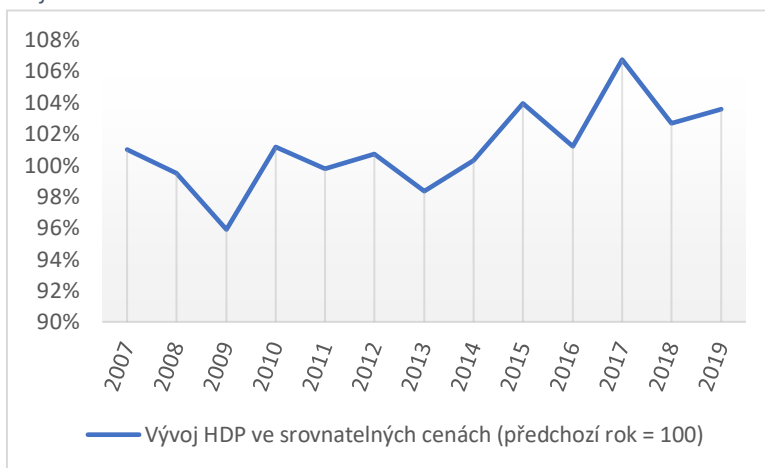
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Na výše uvedeném grafu č. 11 lze sledovat vývoj tzv. reálného HDP. Reálné HDP neboli HDP ve srovnatelných cenách, to vždy vychází z určitého základního roku. V tomto případě je vždy předchozí rok považován za 100 %. Od slova reálné je toto HDP oproštěno od inflace a ukazuje tak lépe skutečný nárůst během daného období. Vývoj se tak mírně liší, zatímco v celkovém vývoji HDP v mil. Kč byl zaznamenán v roce 2008 nárůst, v tomto ukazateli je oproti minulému roku v roce 2008 zaznamenán 0,5 % pokles.

V roce 2009 je pokles ve srovnatelných cenách oproti minulému roku dokonce více jak 4 %. Naopak rok 2010 je zde pozitivní. Vystřídal ho rok 2011 s mírným 0,2 % poklesem. Posledním poklesem oproti minulému roku byl rok 2013, který zaznamenal pokles o 1,7 %.

Vývoj HDP ve srovnatelných cenách nám díky své reálnosti odkrývá určit věci, které bychom z vývoje HDP v mil. Kč nezjistili. Rok 2013 je dokonalým příkladem. Vývoj Hrubého domácího produktu v mil. Kč rok 2013 označuje jako přírůstkový, avšak po odstranění 1,4 % inflace rok 2013 oproti minulému roku vykazuje již zmíněný 1,7 % pokles. V grafu č. 12 níže je znovu vidět vývoj HDP ve srovnatelných neboli stálých cenách, tentokrát za období 2007-2019, které nám poslouží pro porovnání s ostatními ukazateli.

Graf 12: Vývoj HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok = 100 %), Jihočeský kraj v letech 2007-2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

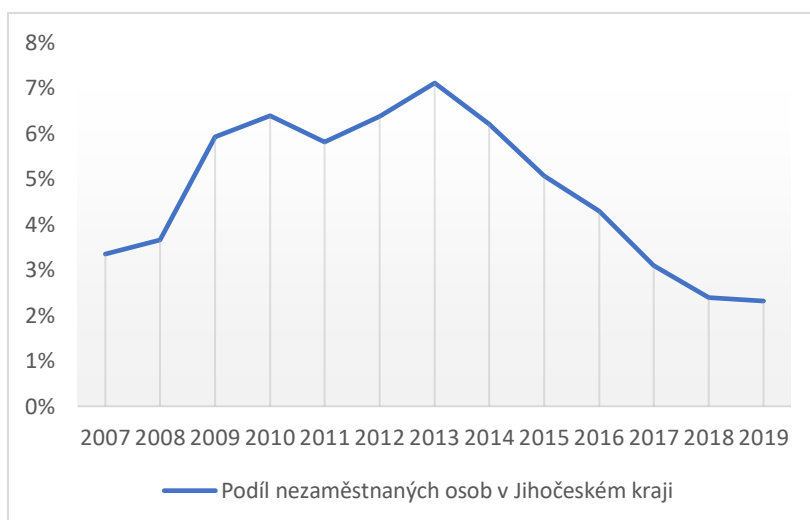
Graf 13: Vývoj zaniklých subjektů v Jihočeském kraji v letech 2007-2020

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Pro co nejlepší srovnání těchto dvou ukazatelů jsem použil pro graf č. 13 také rozmezí let 2007-2019. Přeci jen pro nás jsou zde převážně důležité roky 2009, 2013 a 2019. Pokud bychom srovnali vývoje HDP ve srovnatelných neboli stálých cenách se zaniklými subjekty můžeme pozorovat v letech výkyvů 2009 a 2013 pokles DPH oproti minulému roku. Je nemožné říct, zda je to částečně způsobeno počtem zaniklých subjektů či ne. Obecně bych výkyvy v roce 2009 spojil se slovy, že se zde ekonomika nacházela v těžké situaci, a to se promítlo do těchto obou ukazatelů. Přeci jen pokles HDP ve srovnatelných cenách nastal již o rok dříve, což značí spojení s ekonomickou recesí, která v té době panovala. Tomuto ještě více přidává skutečnost, že pokles HDP ve stálých cenách zaznamenaly v roce 2009 všechny kraje České republiky. Rok 2013 byl pak pro Jihočeský kraj obecně náročným rokem. V tomto roce byl zaznamenán nejvyšší podíl nezaměstnaných osob za dobu samostatné České republiky. Dále v tomto roce nastal největší výkyv zaniklých subjektů za sledované období, který při sečtení jednotlivých okresů Jihočeského kraje činil přes 900% nárůst. Dle mého je opravdu reálné, že HDP ve stálých cenách v roce 2013, oproti roku 2012 o 1,7 % částečně kleslo i díky těmto ukazatelům. Rok 2019 je specifický, neboť i přes výkyv zaniklých subjektů v tomto roce v Jihočeském kraji podíl nezaměstnaných osob klesl. Osobně považuji za důvod atypičnosti tohoto výkyvu jeho objem. Přeci jen se součtem relativních nárůstů jednotlivých okresů se jednalo oproti roku 2013 o méně jak poloviční nárůst. Právě z tohoto důvodu se nejspíše výkyv neprojevil do jiných ukazatelů.

Graf 14: Podíl nezaměstnaných osob (%), Jihočeský kraj v letech 2007-2019

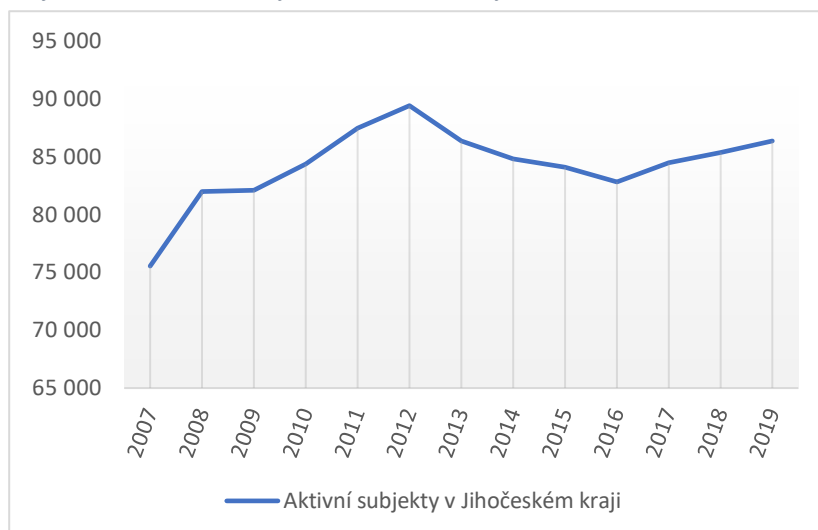

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Co se týče porovnání vývoje HDP ve srovnatelných cenách s podílem nezaměstnanosti, bližší podobu lze sledovat ve výše uvedeném grafu č. 14. Již jsem avizoval podobu v roce 2013, kdy dosáhl podíl nezaměstnaných osob svého maxima a zároveň kleslo HDP o necelé 2 %. Podobný vývoj byl také v letech 2008 a 2009, zde v obou letech při poklesu HDP zaznamenal Jihočeský kraj nárůst podílu nezaměstnanosti. V roce 2009 byl dokonce při 4 % poklesu DPH stálých cen zaznamenán 2,3 % nárůst podílu nezaměstnaných osob. Pokles HDP v roce 2009 je největším poklesem za sledované období a také nárůst nezaměstnanosti v roce 2009 je největším za sledované období. Pro porovnání, ani dvou letý nárůst let 2012 a 2013, po kterém bylo dosaženo maxima podílu nezaměstnaných osob nebyl tak velký, jako nárůst v roce 2009. Nárůst těchto dvou let byl celkem 1,3 %. Vývoje obou ukazatelů po roce 2013 vykazují vzájemnou podobu až do konce sledovaného období. Vývoj HDP zde roste s ročními změnami od 0,3 % v roce 2014 po nejvyšší nárůst HDP v roce 2017, kdy oproti minulému roku narostl o 6,7 %. Zatímco HDP až do roku 2019 rostl, podíl nezaměstnaných osob v Jihočeském kraji do roku 2019 pravidelně klesal. O vzájemné korelaci mezi podílem nezaměstnaných osob a vývojem HDP svědčí i skutečnost, že právě v roce 2017 zaznamenal Jihočeský kraj největší nárůst DPH, ale také největší pokles podílu nezaměstnaných osob, a to o 1,2 %.

Porovnání vývoje HDP srovnatelných cen s vývojem aktivních podniků v Jihočeském kraji nevykazuje kromě roku 2013 žádnou podobnost. Na úrovni Jihočeského kraje subjekty se zjištěnou aktivitou rostly až do roku 2013, kde nastal již několikrát zmiňovaný výkyv zaniklých subjektů. To se promítlo také do subjektů aktivních. Pokles subjektů se zjištěnou aktivitou pak pokračoval až do konce roku 2016, zatímco vývoj HDP srovnatelných cen již po roce 2013 opět rostl. Od roku 2016 do roku 2019 oba ukazatele rostou, avšak přírůstky aktivních subjektů nepřesáhli v těchto letech 2 %.

Graf 15: Počet aktivních subjektů v Jihočeském kraji, v letech 2007-2019

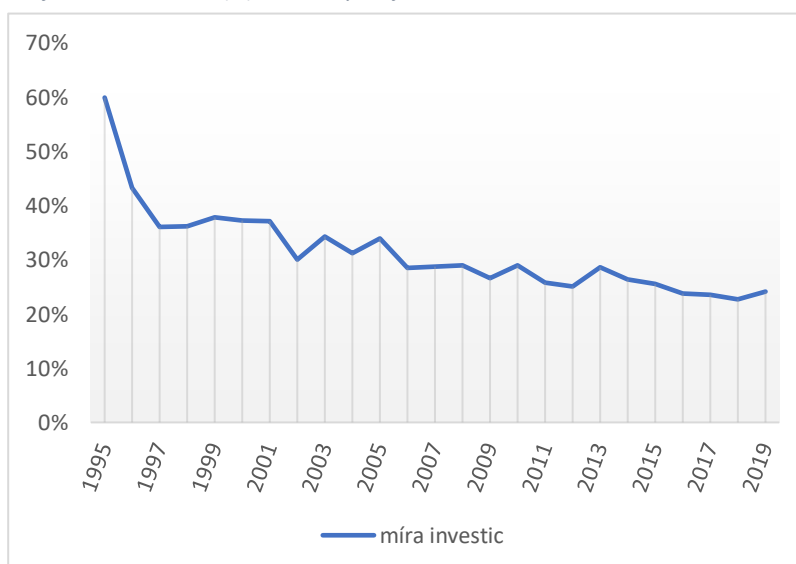

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.3. Dopad na tvorbu fixního kapitálu a míru investic

Předtím, než se v poslední části zaměříme na výdaje na spotřebu domácností, podíváme se v této relativně krátké části na dopad fluktuace na tvorbu fixního kapitálu a na míru investic. Již z názvu „tvorba fixního kapitálu“ znamená tento ukazatel investiční aktivitu regionu. Výpočet míry investic je zmíněný v metodické části, avšak jednoduše řečeno nám míra investic ukazuje procentní podíl tvorby fixního kapitálu na HDP neboli kolik procent z HDP tvoří investice.

Graf 16: Míra investic (%), Jihočeský kraj v letech 1995-2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Ačkoliv nám pro porovnání opět poslouží data let 2007-2019, dovolím si zde rozšířit sledované období pro lepší představu až po rok 1995. Neboť právě v tomto roce míra

investic dosáhla svého maxima, jak lze sledovat výše na grafu č. 16. Vývoj míry investic v Jihočeském kraji je markantně ovlivněn výstavbou jaderné elektrárny Temelín. Ve spojení s její výstavbou dosáhla míra investic v roce 1995 svého maxima 60 %. Od té doby měla míra investic v Jihočeském kraji klesající tendenci. V roce 2002 poprvé klesla pod 30 %. Poté se až do konce roku 2005 držela relativně těsně nad 30 %. Ovšem od roku 2006 se pohybovala míra investice pod 30 %. Zásadnější propad přišel v roce 2009, kdy se míra investic snížila o 2,4 % na 26,6 %. Rok 2010 již tradičně přinesl zlepšení, avšak následující dva roky 2011 a 2012 na zlepšení nenavázaly a přinesly opět snížení míry investic. Rok 2011 přinesl dokonce větší snížení, než rok 2011, když s v tomto roce snížila míra investic o více jak 3 %. Rok 2013 i přes těžký rok pro Jihočeskou ekonomiku přinesl zlepšení o více jak 3,5 %. Poté však došlo v letech 2014-2018 opět k poklesu. V roce 2018, tak došlo vůbec k naměření historicky nejmenší míry investic s 22,7 %. Sledované období pak zakončil rok 2019 s 1,4 % nárůstem, a tak s 24,1 % podílem na HDP. Pokud bychom si porovnali částky na tvorbu hrubého fixního kapitálu z let 1995 a 2019 zjistili bychom, že v roce 1995 tvořil hrubý fixní kapitál 55,6 mld. A v roce 2019 67,9 mld. Za toto období tak došlo k nárůstu o více jak 12 mld.

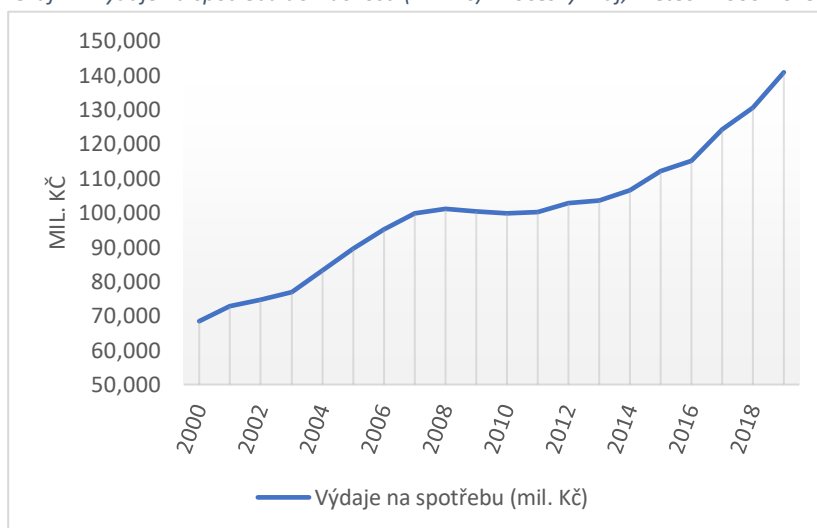
Co se týče srovnání se zaniklými subjekty, je tento ukazatel velmi zajímavý. Pokud se zaměříme opět na roky 2009, 2013 a 2019, již tradičně ukazatel prošel poklesem v roce 2009, nejpravděpodobněji z důvodu trvající ekonomické recese, v roce 2013 je však v ostatních zkoumaných ukazatelích zvykem tak zaznamenání poklesu. Samotný HDP ve srovnatelných cenách v tomto roce klesl, avšak míra investic zde zaznamenala výrazný nárůst o více jak 3,5 %, což je velice zvláštní. Rok 2019 již tradičně, jako ostatní ukazatele nevykazuje ovlivnění výkyvem zaniklých subjektů.

4.4. Dopad na výdaje na spotřebu a čistý disponibilní důchod domácností

Posledním dopadem, kterému tato práce věnuje samostatnou kapitolu je dopad fluktuace na změnu výdajů na konečnou spotřebu domácností. Ve spojení s tímto ukazatelem se také podíváme v této části na vývoj čistého disponibilního důchodu domácností (ČDDD), který představuje jednoduše řečeno částku, kterou si mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, úspory atd. Přesněji je tento pojem vysvětlen v metodické části.

Český statistický úřad na svém webu bohužel neudává výdaje na spotřebu domácností na úrovni krajů. Z tohoto důvodu nebylo možné prozkoumat vývoj výdajů na spotřebu domácností Jihočeského kraje v přesných číslech. Díky skutečnosti, že přibližně 50 % HDP tvoří výdaje na spotřebu domácností, jsme v této kapitole schopni na úrovni Jihočeského kraje alespoň prozkoumat přibližný vývoj výdajů na spotřebu domácností. Jelikož lze s největší pravděpodobností aplikovat data výdajů na konečnou spotřebu celé České republiky na jednotlivé kraje, je součástí této části také analýza vývoje jednotlivých oddílů kvalifikace CZ-COICOP na úrovni celé České republiky. Částečně tato práce vychází také ze studie zmíněné v teoretické části, kde bylo zjištěno snížení výdajů na potravinové produkty při nejistotě práce. Tato část se tak mimo jiné pokouší analyzovat možné spojení mezi změnou výdajů na spotřebu v letech se zvýšeným počtem zaniklých subjektů či například se zvýšenou nezaměstnaností.

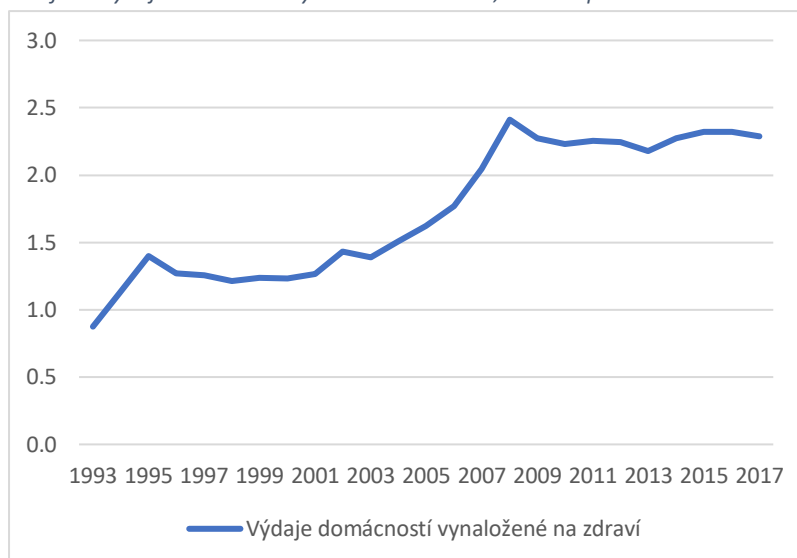
Graf 17: Výdaje na spotřebu domácností (mil. Kč) Jihočeský kraj, v letech 2000-2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Na grafu č. 17 výše lze sledovat vývoj výdajů na spotřebu domácností Jihočeského kraje v mil. Kč ve sledovaném období 2000-2019. Jedinými roky, kdy se výdaje na spotřebu domácností v Jihočeském kraji snížily byly roky 2009 a 2010, jednalo se však o menší než 1 % změny. Rostoucí trend výdajů je logický vzhledem k inflaci a neustálému zdražování. Lidé prakticky utrací více při relativně stejném objemu spotřeby. Poté se vzhledem k omezenému rozpočtu mění v čase rozložení spotřeby. Asi nejlepším příkladem takovéto změny jsou výdaje spojené se zdravím. Jak lze sledovat na grafu č. 18 níže pod tímto odstavcem, výdaje domácností spojené se zdravím se v České republice od roku 1993 do roku 2017 zvýšily o více jak 155 %.

Graf 18: Výdaje domácností vynaložené na zdraví, Česká republika v letech 1993-2017

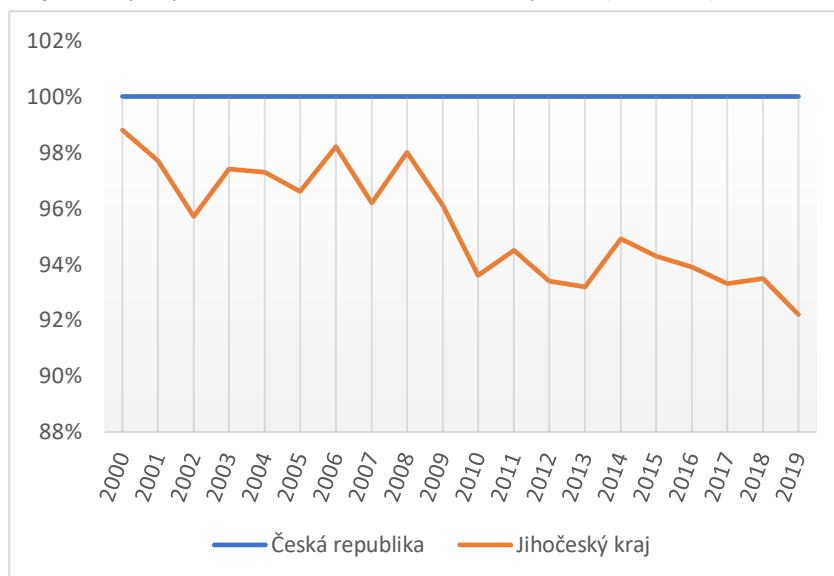
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Obvykle se však nejedná o takto velké změny. Například výdaje na potraviny a nealkoholické nápoje se v měřítku celé České republiky snížily z 21,5 v roce 1993 % na 14,5 % v roce 2010, jednalo se tak o přibližně 30 % pokles. Naopak od roku 2011 se opět začal procentuální výdaj na potraviny zvyšovat, a to nejspíše převážně nárůstem a také důsledky již několikrát zmiňované ekonomické recese. Opačný vývoj neboli procentuální růst zaznamenal oddíl „bydlení, voda, energie, paliva“. Za tyto položky lidé oproti necelým 21 % v roce 1993 museli kvůli zvýšení cen utratit v roce 2010 přibližně o 30 % více, tedy necelých 29 % z celkových výdajů. Od roku 2011 do roku 2017 neproběhly ve struktuře výdajů nijak zásadní změny.

V námi sledovaném roce 2009 sice výdaje na většinu položek klesly, jednalo se však o relativně malé změny. Poklesy ostatních položek byly dle vývoje způsobeny převážně zvýšenými výdaji na bydlení, vodu a energie. V druhém blíže sledovaném roce 2013 došlo naopak k minimálnímu poklesu výdajů na bydlení, vodu a energie. V ostatním položkách nedošlo k nijak významným změnám výdajů, tomu nasvědčuje i fakt, že největší změnou prošly výdaje na potraviny, když se navýšily o 0,3 %. Změny ostatních oddílů dle klasifikace COICOP v roce 2013 byly buďto žádné, nebo se pohybovaly pouze od 0,1 do 0,2 %. Ostatní oddíly jako doprava, odívání či alkohol a tabákové výrobky měly celkově pozvolný klesající trend. Nejmenší procento lidí vynaložili na vzdělávání. Procentuální výdaj se sice od roku 1993 do roku 2017 zvýšil, avšak to lze přisoudit spíše vlivu inflace nikoliv zvýšenému důrazu na důležitost výdajů spojených se vzděláváním.

Graf 19: Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (ČR=100 %), v letech 2000-2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Předtím než si zde shrneme porovnání výdajů na spotřebu s výkyvy zaniklých subjektů. Rád bych zde zmínil již avizovaný čistý disponibilní důchod domácností. Na výše uvedeném grafu č. 19 lze sledovat vývoj čistého disponibilního důchodu domácností na 1 obyvatele v letech 2000-2019. Je zde porovnán Jihočeský kraj s průměrem celé České republiky. Hned při první pohledu je evidentní, že lidé měli oproti průměru české republiky podprůměrné finanční prostředky, které mohli vydat na konečnou spotřebu investice aj. Vůbec nejhůře na tom byly v tomto sledovaném období v letech 2013 a 2019. Vůbec nejhůře na tom Jihočeši z tohoto hlediska byly v roce 2019, kdy měli oproti průměrů pouze 92 %.

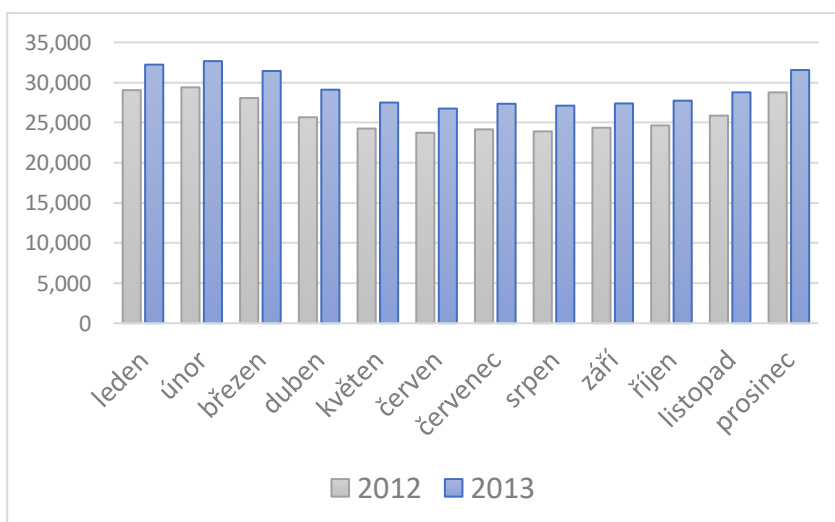
Pro lepší představu byl v letech 2013 a 2019 Jihočeský kraj na 8. místě v porovnání s ostatními kraji. Vůbec nejhůře na tom z hlediska čistého disponibilního důchodu domácnosti byl v obou letech kraj Ústecký. Ten byl na tom nejhůře i v roce 2009, kdy Jihočeský kraj skončil na 6. příčce. Pro lepší představu měl například v roce 2019 Jihočeský kraj čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele ve výši 247 293 Kč. To bylo ve srovnání s nejhorším ČDDD na 1 obyvatele o 12 748 více jak v kraji Ústeckém a oproti Hlavnímu městu Praha s největším ČDDD na 1 obyvatele o 116 960 Kč méně. Praha je však pro ostatní kraje s tímto ukazatelem o dost jinde, dovolím si tak porovnat Jihočeský kraj s druhou největší hodnotou naměřenou ve Středočeském kraji, oproti kterému měl 1 obyvateľ Jihočeského kraje v roce 2019 o 36 547 Kč méně na rok než obyvateľ kraje Středočeského. Pokud bychom si tuto částku rozpočítali na měsíce, tak

bychom došli k závěru, že Jihočech měl v roce 2019 na výdaje na spotřebu, investice aj. o přibližně 3 000 méně než Středočech. Je však důležité při hlubší analýze vzít v úvahu ceny jednotlivých krajů atd.

Co se týče samotného srovnání vývoje Výdajů na spotřebu a výkyvů zaniklých subjektů, nelze zde pozorovat nijak zásadní spojitost. Při prvním výkyvu v roce 2009 došlo k snížení výdajů na spotřebu nejspíše hlavně z důvodu přetrvávající ekonomické recese. Při druhém a největším výkyvu se však výdaje na spotřebu zvětšily, to nijak nenaznačuje zvýšené šetření. Ačkoliv byl nárůst výdajů v roce 2013 pouze 0,6 % je zajímavé že oproti předešlému roku 2012, kdy byla v České republice inflace 3,3 %, došlo k nárůstu výdajů na spotřebu při 1,4 % inflaci v roce 2013. Jak již víme třetí výkyv v roce 2019 byl proti tomu druhému z roku 2013 přibližně poloviční, a tak skutečnost, že v roce 2019 nastal bezmála 8 % nárůst výdajů na spotřebu lze spíše odůvodnit 2,8 % inflací a jinými vlivy nežli relativně menším výkyvem zaniklých subjektů.

Co se týče porovnání s nezaměstnaností, již víme, že Jihočeský kraj je na tom s nezaměstnaností velmi dobře. Také víme, že nejhůře na tom byl Jihočeský kraj v roce 2013, a že v únoru tohoto roku byl zaznamenán nejvyšší počet uchazečů o zaměstnání s celkovým počtem 36 362. Přírůstky jednotlivých měsíců se oproti roku 2012 pohybovaly v rozmezí 9-14 %. Tuto skutečnost lze sledovat v níže uvedeném grafu č. 20.

Graf 20: Celkový počet uchazečů o zaměstnání v Jihočeském kraji, porovnání let 2012 a 2013, v jednotlivých měsících.

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Důvod, proč zde tyto informace uvádím, je skutečnost, že tato práce zkoumá spojení nejistoty pracovního místa z důvodu velkého zániku podniků, a tedy také relativně velké nezaměstnanosti. Důvodem pro použití slova „relativně“ je fakt, že i přes navyšující

se podíl nezaměstnaných osob byl v roce 2013 v Jihočeském kraji naměřen Ministerstvem práce a sociálních věcí 4. nejnižší podíl nezaměstnaných osob v České republice. Nižší podíl nezaměstnaných osob byl naměřen pouze v hlavním městě Praze, dále v kraji Středočeském a Plzeňském. Pro zajímavost, nejhůře se v této statistice umístil kraj Ústecký, který měl o více jak 4% větší podíl nezaměstnaných osob než kraj Jihočeský. Je tedy těžké odhadnout, zda se lidé v Jihočeském kraji v roce 2013 museli bát o své pracovní místo či ne. Co však víme, že v roce 2013 měli Jihočeši druhý nejmenší čistý disponibilní důchod za sledované období a lze tak reálně říct, že byl pro Jihočechy rok 2013 z ekonomického hlediska relativně obtížným. Přeci jen v tomto roce byl nejen naměřen druhý nejnižší ČDDD a nejvyšší podíl nezaměstnaných osob, byl zde také naměřen největší výkyv zaniklých subjektů za sledované období, který v celkovém součtu okresů činil více jak 900 %. I přesto si však dovoluji tvrdit, že na tom po celé sledované období byl Jihočeský Kraj vcelku dobře.

4.5. Výsledky vlastní analýzy

Registrované subjekty

Považuji za důležité zde přehledně zmínit jisté zjištění z mé analýzy problematiky fluktuace podniků a její dopadů. Vzhledem k faktu, že vývoj sledovaný v grafu může vykazovat jisté podobnosti, které však nemusí být pravdivé, jsem se rozhodl vzájemné souvislosti ověřit statisticky. Nezávislost registrovaných subjektů v okrese České Budějovice je již viditelná z grafu, což korelační funkce potvrdila, když korelační koeficient zde vyšel 0,348. Hodnota přes 0,3 sice vyznačuje jistou slabou korelaci, avšak po provedení ověřovacího testu bylo zjištěno, že zde neexistuje lineární závislost. Co se týče registrovaných subjektů v okrese Tábor, naznačoval zde jistou spojitost již graf, když se ve všech třech letech výkyvů zaniklých subjektů vyvíjel stejně. Byla zde tak naznačena jistá spojitost. Onu spojitost z určité části podpořil i korelační koeficient slabou až skoro střední korelací s hodnotou -0,389 i zde však ověřovací test zamítl lineární závislost. Největší korelaci zde vykazoval okres Prachatice. To je vcelku zajímavé, i přes fakt, že v letech výkyvů zaniklých subjektů zde došlo k poklesu registrovaných subjektů. Poklesy sejevily na úrovni grafu např. oproti okresu Tábor velmi malé. Korelační koeficient dosáhl hodnoty -0,527, avšak opět byla lineární souvislost zamítnuta na základě ověřovacího testu. Zbylé okresy nevykazovaly nijak

významnou korelaci a po ověření byla tak ve všech okresech Jihočeského kraje zamítnuta lineární závislost se zaniklými subjekty.

Aktivní subjekty

Spojitost mezi aktivními subjekty a subjekty zaniklými se na základě číselného porovnání vyjádřeného grafy jevila jako malá, neboť ve většině okresů v roce 2009 počet aktivních subjektů vzrostl i přes výkyv zaniklých subjektů. K určité první podobnosti zde došlo až v roce 2013, kdy s velkým výkyvem zaniklých subjektů začal počet subjektů aktivních klesat až do konce roku 2016. Po použití korelační funkce se prokázalo, že zde neexistuje lineární závislost, neboť již z korelačního koeficientu neprojevoval žádný okres nijak významnou korelaci. Jediný okres, který přesáhl alespoň hodnotu 0,3 a to konkrétně s hodnotou 0,332, byl okres Český Krumlov, avšak stejně jako zde, tak i v ostatních okresech zde byla zamítnuta, jakkoliv lineární závislost.

Podíl nezaměstnaných osob

I přes to, že podíl nezaměstnaných osob podle grafového vyjádření vykazuje v letech výkyvů 2009 a 2013 jistou spojitost se zániky subjektů, tak při použití korelační funkce na celé sledované období vyšel korelační koeficient pro Jihočeský kraj jako celek 0,290. Tato skutečnost již značí, že se zde nenachází ani slabá korelace, bylo však opět důležité tuto statistiku ověřit. Ověření opravdu zamítlo lineární závislost mezi podílem nezaměstnaných osob v Jihočeském kraji a výkyvy zaniklých subjektů. Tomuto však nasvědčoval již fakt, že v ostatních letech sledovaného období se podíl nezaměstnaných osob několikrát navýšil i přes snížený počet zaniklých subjektů. Tedy zde nezávislost jeví je vcelku logická a viditelná.

Hrubý domácí produkt (HDP)

Při snaze zanalyzovat možnou spojitost vývoje HDP a zaniklých subjektů byla nejprve zjištěna nulová korelace mezi těmito dvěma veličinami. Při analýze HDP ve srovnatelných cenách již byla zjištěna slabá korelace s hodnotou -0,388. I zde byl ovšem pro ověření vzájemné lineární závislosti použit ověřovací test, který opět zamítl jakoukoliv lineární závislost. Je však důležité si uvědomit, že slabá korelace neznamená,

že spolu nemohou dva ukazatele souviset. Pouze ukazuje malou či žádnou lineární souvislost.

Míra investic

Již výše v práci je zmíněna atypičnost vývoje míry investic v Jihočeském kraji z důvodu investic souvisejících s Jadernou elektrárnou Temelín. Co se však týče vývoje ve sledovaném období 2007-2019 může se zprvu zdát, že míra investic může souviset se zaniklými subjekty, neboť v roce 2009 i 2019 klesla a kopíruje tak vývoj zaniklých subjektů, avšak již rok 2013, ve kterém byl zaznamenán největší výkyv zaniklých subjektů zaznamenal ohromný 3,6 % nárůst. I toto naznačuje nezávislost obou jevů, přičemž korelační funkce tuto nezávislost potvrdila, neboť korelační koeficient o hodnotě 0,114 jedná o žádnou korelaci. Očekávaně toto potvrdil i ověřovací test a zamítl tak lineární závislost mezi mírou investic a zaniklými subjekty.

Výdaje na spotřebu domácností a čistý disponibilní důchod (ČDDD)

Posledním zkoumaným spojením, které bylo v této práci analyzováno, bylo spojení mezi výdaji na spotřebu domácností a zaniklými subjekty. Největším důvodem pro zahrnutí výdajů na spotřebu je studie, ve které bylo zjištěno spojení mezi strachem o ztrátu zaměstnání a výdaji na spotřebu. Podrobněji je tato studie zmíněna v teoretické části, nicméně při analýze možné spojitosti výdajů na spotřebu domácností a zaniklých subjektů byla zjištěna vypuštěním korelační funkce velmi malá, až žádná korelace. Korelační koeficient má zde hodnotu 0,131 a po použití ověřovacího testu byla zamítnuta lineární závislost. Stále se zvyšující výdaje na spotřebu jsou z velké části způsobeny převážně inflací, nikoliv zvýšeným objemem spotřeby. Žádná korelace zde dává smysl, neboť zaniklé podniky samy o sobě nenutí lidi šetřit. Je však velmi pravděpodobné, že v místě, kde by zanikalo v několika letech po sobě nadměrné množství podniků, by se lidé mohli strachovat o svou pozici, a tak více šetřit. Ačkoliv ani poslední dopad nevykazuje lineární závislost se zaniklými subjekty, dovoluji si zde zmínit na závěr analytické části velmi zajímavé spojení, které tato analýza přinesla. Již zde bylo analyzováno jisté spojení strachu o zaměstnání s výdaji na spotřebu zjištěné studií zmíněnou v teoretické části. Navíc se však podařilo zjistit spojení mezi podílem nezaměstnaných osob Jihočeského kraje a Výdaji na spotřebu domácností v Jihočeském kraji. Pokusil jsem se zde ověřit, zda

je spojena nezaměstnanost s výdaji na spotřebu a použitím korelační funkce se závislost potvrdila. Korelační koeficient s hodnotou -0,727 vyznačuje díky blízkosti k -1 velkou korelaci, která byla zároveň potvrzena ověřovacím testem. Toto zjištění považuji za velmi zajímavé, neboť jen potvrzuje výsledky již zmíněné studie.

Co se týče čistého disponibilního důchodu, ani ten není závislý na zaniklých subjektech. Toto je však vcelku logické, neboť jediným rozumným způsobem, jak by se tyto veličiny mohly ovlivnit, je situace, kdy mají lidé velmi nízký čistý disponibilní důchod a z toho důvodu tolik neutráci, na což jsou nuceni určité podniky skončit svou činnost. Zde korelační koeficient dosáhl pouze 0,127 a po ověřovacím testu byla lineární závislost vyloučena. Pro zajímavost si zde dovoluji zmínit jedno velmi logické spojení, kterým je spojení čistého disponibilního důchodu a výdajů na spotřebu. Při použití korelační funkce dosahuje korelační koeficient neuvěřitelných 0,984, což značí velkou korelaci mezi těmito ukazateli. Spojitost potvrdil i ověřovací test.

Shrnutí výsledků vlastní analýzy

Tabulka 3: Porovnání zaniklých subjektů se zkoumanými dopady, Jihočeský kraj 2007-2020

Sledované dopady na Jihočeský kraj:	Korelační koeficient	Výsledek ověřovacího t-testu
Registrované subjekty	-0,034	Zamítnuta lineární závislost.
Aktivní subjekty	0,119	Zamítnuta lineární závislost.
Podíl nezaměstnaných osob	0,290	Zamítnuta lineární závislost.
HDP	0,131	Zamítnuta lineární závislost.
Míra investic	0,114	Zamítnuta lineární závislost.
Výdaje na spotřebu domácností	0,131	Zamítnuta lineární závislost.
Čistý disponibilní důchod domácností	0,134	Zamítnuta lineární závislost.

Zdroj: vlastní tvorba

Na základě výsledků provedené korelační analýzy nemá fluktuace podniků v Jihočeském kraji prokazatelný vliv na zkoumané veličiny. Korelační analýza zamítla lineární souvislost zániku podniků se všemi sedmi zkoumanými veličinami, tedy registrovanými subjekty, aktivními subjekty, podílem nezaměstnaných osob, HDP, mírou investic, výdaji na spotřebu domácností a čistým disponibilním důchodem domácností. Pro ověření korelačních koeficientů byl proveden ověřovací t-test, který prověřil lineární závislost. Již samotné korelační koeficienty nevykazovaly nijak významnou závislost a po provedení ověřovacího testu byla veškerá lineární spojení zamítnuta. Konkrétní výsledky jsou pro lepší přehlednost zobrazeny v tabulce výše.

4.6. Návrh opatření

Vedlejším cílem této bakalářské práce bylo navržení opatření, která by mohla potencionálně zlepšit situaci v Jihočeském kraji. Na základě provedené vlastní analýzy ve spojení s analýzou korelační lze s největší pravděpodobností říct, že je situace v Jihočeském kraji relativně v dobrém stavu. To nicméně neznamená, že by situace nešla nijak zlepšit. Například shledávám velice nešťastné, že informace o výdajích na spotřebu domácností rozčleněné do oddílů klasifikace COICOP lze na Českém statistickém úřadě nalézt pouze pro celou Českou republiku. Nemožnost získat informace na úrovni krajů mě donutila vycházet při analýze výdajů na spotřebu domácností v Jihočeském kraji z HDP. Rozšíření těchto informací by napomohlo ke zlepšení situace tím, že by bylo možné zkoumat danou problematiku hlouběji a efektivněji.

Dále po podrobném zkoumání vývoje zaniklých subjektů považuji za velmi vhodnou změnu určitou povinnost ekonomických subjektů sdělit hlubší důvod pro ukončení své činnosti. Zároveň by dle mého bylo vhodné tuto statistiku blíže zkoumat. V průběhu několika let by mohla začít po bližším průzkumu vykazovat jistý trend, který by mohl odhalit určitou nedokonalost. Vycházím zde z vlastní analýzy, kdy bylo pro mě z dostupných dat velmi obtížné určit příčinu výkyvu zaniklých subjektů v roce 2013. Ačkoliv výkyvy zaniklých subjektů v roce 2013 nastaly ve všech sedmi okresech Jihočeského kraje, nebyl jsem schopen určit přesný důvod v důsledku absence dat.

Myslím si, že pokud by několik zaniklých subjektů na stejném území označilo jako důvod pro ukončení své činnosti například nemožnost vyrovnání se monopolistické konkurenci ve svém okrese, bylo by tak možné odhalit jisté tržní nedokonalosti. Jednotlivé okresy

by se poté mohly pokusit určitými kroky nedostatky trhu zlepšit, a tak odstranit bariéry podnikání určitého okresu. Pokud by pak bylo jednodušší a celkově reálné vstoupit na trh pro nové podnikatele, je možné, že by na daném území začalo vznikat daleko více ekonomických subjektů. Vznik většího množství ekonomických subjektů by tak vyústil například ve snížení nezaměstnanosti, neboť časem by jednotliví úspěšní podnikatelé potřebovali najmout zaměstnance. Také by tento stav vyústil ve větší konkurenci stávajícím subjektům a mohl by tak zvýšit snahu o získání poptávky. Tím by se zvýšila i snaha o získání konkurenční výhody například vyšší kvalitou výrobků či zvýšeným dbáním na ekologickou stránku, která je v dnešní době pro spoustu lidí velmi důležitá.

5. Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo vyhodnocení vlivu fluktuace podniků na zvolený region (se zaměřením na Jihočeský kraj) na základě vypracované analýzy. Pro splnění tohoto cíle, bylo k analyzování vybráno sedm dopadů. Registrované subjekty, aktivní subjekty, podíl nezaměstnaných osob, HDP, míra investic, výdaje na spotřebu domácností a čistý disponibilní důchod domácností. Tyto převážně ekonomické dopady byly analyzovány jeden po druhém a porovnány s vývojem zaniklých subjektů. Sledované období se při analýze jednotlivých dopadů mírně lišilo, např. u míry investic, kde bylo sledované období pro lepší představu prodlouženo až do roku 1995, nicméně hlavním sledovaným obdobím, které sloužilo pro jednotlivá porovnání bylo období let 2007-2020.

Za toto období nastaly v Jihočeském kraji tři zásadní výkyvy zaniklých subjektů. První v roce 2009, který lze částečně zdůvodnit ekonomickou recesí, jež v té době probíhala po celém světě. Druhý a také největší výkyv, který nastal v roce 2013, jehož přesný důvod je bohužel neznámý a třetí, který nastal v roce 2019. Tento třetí výkyv byl však oproti dvou předešlým vcelku mírný. Všechny jednotlivé dopady byly podrobně zanalyzovány a prozkoumány za celé sledované období. Důraz byl kladen na vývoj okolo let výkyvů. Na základě provedené analýzy vykazovaly možnou spojitost s některými ukazateli převážně první dva výkyvy. Jednotlivé zdánlivé souvislosti bylo potřeba ověřit, neboť nebylo jisté, zda jsou spojení opravdová. Po použití korelační funkce a ověřovacího testu vyšlo na povrch zjištění, že fluktuace podniků v Jihočeském kraji nemá dopad ani na jeden ze sledovaných ukazatelů. Za zmínku však stojí korelací podpořená lineární závislost mezi podílem nezaměstnaných osob a výdaji na spotřebu domácností.

Vedlejším cílem této bakalářské práce bylo navržení opáření, která by potencionálně mohla zlepšit situace v Jihočeském kraji. Na základě výsledků provedené vlastní analýzy, podpořené analýzou korelační, lze s největší pravděpodobností konstatovat, že je Jihočeský kraj v relativně dobrém stavu. I přes to však práce obsahuje dva body, které by mohly vést ke zlepšení situace. Prvním je absence dat výdajů na spotřebu domácností na úrovni krajů, které by napomohly k efektivnější a přesnější analýze. Druhým návrhem je určitá povinnost subjektů ukončujících svou činnost sdělit konkrétnější a hlubší informace o důvodu ukončení své činnosti.

6. Summary

The main goal of this bachelor's thesis is to evaluate the impact of companies' fluctuation on the selected region based on the analysis. The selected region in this bachelor's thesis is South Bohemia.

This bachelor thesis analyzes five main potential impacts of companies' fluctuation. They are: Unemployment, GDP, Investment rate, household consumption expenditure, net disposable income of households. The analysis examined the period between 2007-2020. The data needed to perform the analysis were obtained from Czech Statistical Office.

First the data of companies' fluctuation themselves were analyzed. The outcome was three deviations of defunct companies that occurred in 2009, 2013 and 2019. The most significant deviation occurred in 2013. In the sum of all districts of the South Bohemian Region, there was a 900 % increase in defunct companies.

After these deviations were analyzed. The possible impacts of companies' fluctuation themselves were analyzed, one by one. After each examined impact, its development in the observed period was compared with the development of defunct companies.

Statistical methods were used for the substantiated results in the analysis. The statistical method used in this bachelor thesis is called correlation.

The conclusion of this bachelor thesis is the fact that the fluctuation of companies' does not affect any of the examined impacts. This fact was verified using the above-mentioned correlation function and control test.

A secondary goal of this bachelor's thesis was to propose measures that could improve the current situation. The main proposal of this work is a deeper monitoring of the reason for the termination of the activities of individual companies. This information could serve the districts to possibly improve the situation and attract new economic subjects.

Keywords: fluctuation, analysis, impact, correlation, defunct subjects.

7. Zdroje

Literární zdroje

1. Veber, J., & Srpová, J. (2012). Podnikání malé a střední firmy (3., aktualizované a doplněné vydání). Grada.
2. Armstrong, M. (2007). Řízení lidských zdrojů.
3. Armstrong, M., & Taylor, S. (2015). Řízení lidských zdrojů (Moderní pojetí a postupy - 13. vydání).

Internetové zdroje

1. Fluktuace. (2008). Wikipedia: the free encyclopedia. Retrieved September 10, 2021, from <https://cs.wikipedia.org/wiki/Fluktuace>
2. ČSÚ. (2015). Retrieved September 11, 2021, from https://www.czso.cz/csu/x/metodika-ukazatelu-nejdulezitejsi-udaje#prumerna_mzda
3. ČSÚ. (2021). Retrieved September 11, 2021, from https://www.czso.cz/csu/x/metodika_hdp_regionalni_ucty
4. ČSÚ. (2021). Retrieved September 11, 2021, from <https://www.czso.cz/csu/czso/statistika-rodinnych-uctu-metodika-v-roce-2017>
5. ČSÚ. (2019). Retrieved September 11, 2021, from <https://www.czso.cz/csu/czso/statistika-rodinnych-uctu-metodika>
6. Bowman, J. A. (2013). *HOW DOES JOB INSECURITY AFFECT HOUSEHOLD CONSUMPTION IN AUSTRALIA?* <https://melbourneinstitute.unimelb.edu.au/assets/documents/hilda-bibliography/student-essays-dissertations/JBowman.pdf>
7. Testování koeficientu korelace. (2017). Retrieved September 11, 2021, from <https://www.financevpraxi.cz/statistika-testovani-korelace>
8. ZOK. Zákon č. 90/2012 Sb. Zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) (2012). <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-90?text=vznik%20podnik>
9. NOZ. Zákon č. 89/2012 Sb. Nový Občanský zákoník (2012). <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

10. NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 800/2008 (2008). <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:214:0003:0047:CS:PDF>
11. NOZ. Zákon č. 89/2012 Sb. Nový Občanský zákoník (2012).
<http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/obecna-cast/zakladni-instituty/osoby>
12. ŽZ. Zákon č. 455/1991 Sb. Zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) (1991). <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>
13. ZOK. Zákon č. 90/2012 Sb. Zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) (2012). <https://www.ipodnikatel.cz/jak-zalozit-spolecnost-s-rucenim-omezenym-s-r-o>
14. Český statistický úřad – ČSÚ. <https://www.czso.cz/>

8. Seznamy

Seznam tabulek

Tabulka 1: Jednotlivé oddíly klasifikace COICOP	28
Tabulka 2: Jednotlivé úrovně korelace	29
Tabulka 3: Porovnání zaniklých subjektů se zkoumanými dopady, Jihočeský kraj 2007-2020	54

Seznam grafů

Graf 1: Vzniklé a zaniklé subjekty v letech 2007-2020, Jihočeský kraj	31
Graf 2: Zaniklé subjekty v okresech Jihočeského kraje v letech 2007-2020	32
Graf 3: Počet registrovaných subjektů v okrese České Budějovice, 2007-2020	34
Graf 4: Počet registrovaných subjektů v okrese Tábor, v letech 2007-2020	35
Graf 5: Počty registrovaných subjektů v okresech Písek, Český Krumlov a Prachatice, v letech 2007-2020	36
Graf 6: Podíl nezaměstnaných osob (%) v okrese České Budějovice. v letech 2007-2020	36
Graf 7: Počet aktivních subjektů v okrese České Budějovice, v letech 2007-2020	37
Graf 8: Počty aktivních subjektů v okresech Jihočeského kraje, v letech 2007-2020	38
Graf 9: Podíly nezaměstnaných osob (%) v okresech Jihočeského kraje, v letech 2007-2020	39
Graf 10: Hrubý domácí produkt (HDP) Jihočeského kraje (mil. Kč), v letech 2000-2019	40
Graf 11: Vývoj HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok =100 %), Jihočeský kraj v letech 2000-2019	41
Graf 12: Vývoj HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok = 100 %), Jihočeský kraj v letech 2007-2019	42
Graf 13: Vývoj zaniklých subjektů v Jihočeském kraji v letech 2007-2020	42
Graf 14: Podíl nezaměstnaných osob (%), Jihočeský kraj v letech 2007-2019	43

Graf 15: Počet aktivních subjektů v Jihočeském kraji, v letech 2007-2019.....	45
Graf 16: Míra investic (%), Jihočeský kraj v letech 1995-2019.....	45
Graf 17: Výdaje na spotřebu domácností (mil. Kč) Jihočeský kraj, v letech 2000-2019	47
Graf 18: Výdaje domácností vynaložené na zdraví, Česká republika v letech 1993-2017	48
Graf 19: Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (ČR=100 %), v letech 2000-2019	49
Graf 20: Celkový počet uchazečů o zaměstnání v Jihočeském kraji, porovnání let 2012 a 2013, v jednotlivých měsících.	50

Seznam schémat

Schéma 1: členění obchodních korporací.....	20
---	----